

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی شهرسازی

گروه هنر

مصوب سیصد و هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۸

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی

کمیته تخصصی :

گرایش :

کد رشته :

گروه : هنر

رشته : شهرسازی

دوره : کارشناسی

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و هفتادمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی شهرسازی که توسط گروه هنر تهیه شده و به تأیید رسیده است ، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می دارد :

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .
الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند .
ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.
ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۸ برای دانشجویانی که از این به بعد وارد دانشگاهها می شوند قابل اجرا است. دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده در ماده (۱) مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و این برنامه را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی ، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی شهرسازی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس جهت اجرا به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و هفتادمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۸
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی که از طرف گروه هنر
پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأی صادره سیصد و هفتادمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۸ در مورد
برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

دکتر هادی ندیمی
رییس گروه هنر

رونوشت : به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی شهرسازی

ضرورت و اهمیت دوره کارشناسی شهرسازی

توسعه شهرنشینی و رشد شهرها و شهرگرایی در سده اخیر، روز به روز به مسایل شهری ابعاد جدیدتری بخشیده است. امروزه مراقبت و هدایت توسعه شهری و ساماندهی مناطق پیرامون شهری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار گشته است.

طی دهه‌های ۱۳۳۵-۱۳۷۵ تعداد شهرهای ایران سه برابر شده و پیش‌بینی می‌شود که در سال ۱۴۰۰ شمسی این تعداد باز هم دو برابر گردد. تداوم این روند در آینده، مراقبت و هدایت توسعه‌های شهری را در دستور کار قرار داده و بر تربیت نیروی انسانی آگاه و کارآ در سطوح مختلف شهرسازی تأکید می‌کند.

باتوجه به این واقعیات، حرفه شهرسازی در مقطع کارشناسی به عنوان تخصصی میان رشته‌ای با تمام زمینه‌های علمی پایه‌ای و اصلی شهرسازی در تحصیلات دانشگاهی معنا می‌یابد. در این مقطع تقویت مهارت‌های فنی و کاربردی و همچنین آماده‌سازی زمینه برای دوره تخصصی کارشناسی ارشد شهرسازی و تربیت نیروی انسانی کارآ در سطوح مختلف اجرایی کشور در دستور کار قرار می‌گیرد.

آموزش در دوره کارشناسی شهرسازی زمینه‌ای مناسب برای ساماندهی و هدایت توسعه و حفاظت و بهره‌وری از منابع موجود و بالقوه محیطی در نقاط شهری را فراهم می‌آورد. تأسیس این دوره ضمن تحول و ارتقاء کیفی آموزش تخصصی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته شهرسازی، دگرگونی کیفی در آموزش دوره‌های دکتری شهرسازی را نیز فراهم کرده و مایه توسعه فنی و علمی شهرسازی در جهت همگامی با رشد و تحول کشور خواهد گردید.

تعریف و اهداف

کارشناسی شهرسازی عبارت از مجموعه آگاهی‌های علمی، فنی در سطح آموزش‌های عمومی حرفه شهرسازی است. دانش‌آموختگان این دوره قدرت اجرایی طرح سکونتگاه‌های شهری و یا در حال شهری شدن را در چارچوب آموخته‌های خود دارا بوده و آمادگی لازم را در تهیه طرح‌های شهری با گروه‌های تخصصی خواهند داشت. این فارغ التحصیلان همچنین باکسب آگاهی‌ها و مهارت‌های علمی - فنی، در تهیه طرح‌های شهری همکاری فعال داشته و شرایط لازم و پایه‌ای را برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی شهرسازی واجد خواهند بود.

دوره کارشناسی شهرسازی در پی تحقق بخشیدن به موارد زیر است :

- ۱) گسترش دانش و مهارت شهرسازی به منظور تربیت نیروی انسانی آگاه و کارآ که بتواند در خدمت رشد و تحول همه جانبه کشور قرار گرفته و نظارت و مراقبت بر توسعه پایدار شهری براساس طرح‌های مصوب را برعهده گیرد.
- ۲) تربیت کارشناسانی که بتوانند رابطه مناسب بین برنامه‌های اجتماعی - اقتصادی و توسعه‌ای را در اجرای طرح‌های شهری فراهم آورند و بر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توسعه نظارت نموده و در ارتقاء کیفیت و کارایی محیط‌های شهری موثر افتند.
- ۳) زمینه‌های علمی و فنی دوره‌های تخصصی شهرسازی را تقویت کرده و کارشناسی ارشد گرایش برنامه‌ریزی شهری و طراحی شهری را به سوی حرفه‌ای‌تر شدن سوق دهند.

شهرسازی در عین تخصصی بودن خود دارای خصلت میان رشته‌ای بوده و با زمینه‌های گوناگون در سطوح روستایی، شهری و منطقه‌ای از یکسو و سطوح فنی و انسانی و محیطی از دیگر سو در ارتباط می‌باشد. کارشناسان شهرسازی می‌توانند در فرآیند ساماندهی و بهبود فضاهای زیستی و محیط‌های زندگی نقش موثر داشته و با ارائه طرح‌های مختلف در مدیریت، طرح و برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها و برنامه این فضاها مشارکت نمایند. این کارشناسان به نسبت آموخته‌های خود قادر به تهیه طرح و برنامه در سطوحی از تهیه طرح‌های شهری و روستایی بوده و عملاً در فرآیند شهرسازی نقش و وظیفه حرفه‌ای خویش را ایفاء خواهند نمود.

کارشناسان شهرسازی با توجه به آموخته‌های خود می‌توانند در نهادهای مختلف شهرسازی کشور مانند دفاتر شهرسازی و فنی شهرداری‌ها، دفاتر فنی وزارت کشور، ادارات کل مسکن و شهرسازی، کارشناسی دادگستری، دفاتر فنی جهادسازندگی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و همچنین دفاتر مهندسين مشاور شهرسازی و سایر نهادهای مرتبط با آن برای اجرای طرح‌های شهری کشور به کار پردازند.

طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی شهرسازی با احتساب طرح نهایی؛ حداقل ۴ سال به طول می‌انجامد. دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند از طریق آزمون ورودی در دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته برنامه‌ریزی شهری، برنامه‌ریزی محیطی، مدیریت شهری، برنامه‌ریزی منطقه‌ای و ... ادامه تحصیل دهند.

این دوره از سه بخش دروس پایه (۲۷ واحد)، دروس اصلی (۴۱ واحد)، دروس تخصصی (۴۸ واحد) و دروس اختیاری (۴ واحد) جمعاً (۱۲۰ واحد) تشکیل شده است.

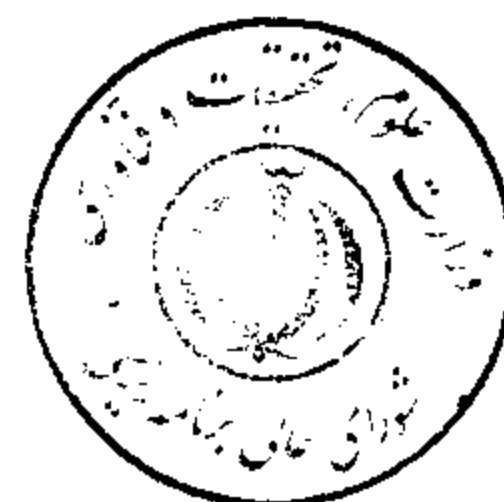

الف: جدول دروس عمومی

برای تمام رشته‌های تحصیلی دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات	پیشنیاز یا زمان ارائه درس
		واحد	جمع نظری عملی	
۵۰۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۳۲	۳۲
۵۰۲	معارف اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲
۵۰۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۲	۳۲
۵۰۴	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۲	۳۲	۳۲
۵۰۵	تاریخ اسلام	۲	۳۲	۳۲
۵۰۶	متون اسلامی و آموزش زبان عربی	۲	۳۲	۳۲
۵۰۷	فارسی *	۳	۴۸	۴۸
۵۰۸	زبان خارجی *	۳	۴۸	۴۸
۵۰۹	تربیت بدنی (۱)	۱	۳۲	۳۲
۵۱۰	تربیت بدنی (۲)	۱	۳۲	۳۲
جمع		۲۰	۲۵۲	۲۸۸
			۶۴	

*: هر یک از دروس زبان فارسی و زبان خارجی باید در هفته حداقل در دو جلسه تدریس شوند.

جدول دروس پایه دوره کارشناسی شهرسازی

کد درس	نام درس	تعداد		ساعات			کارگاه شهری	پیشنیاز
		واحد	جمع	نظری	عملی	جمع		
۰۱	درآمدی بر شهرشناسی	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	-
۰۲	مبانی جامعه‌شناسی	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	-
۰۳	درک و بیان محیط شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	۰۱
۰۴	مبانی جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	-
۰۵	مبانی اقتصاد	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	-
۰۶	بوم‌شناسی طبیعی و انسانی	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	۰۴
۰۷	کاربرد ریاضیات در شهرسازی	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	-
۰۸	کارگاه بیان تصویری (۱)	۴	۱۷۰	۱۷	-	-	۱۵۳	-
۰۹	کارگاه بیان تصویری (۲)	۴	۱۷۰	۱۷	-	-	۱۵۳	۰۸
۱۰	کاربرد هندسه در شهرسازی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	-	-
۱۱	زبان تخصصی	۲	۳۴	۳۴	-	-	-	زبان عمومی
جمع		۲۷						

* : منظور از کارگاهی شهری واحدی است که بازاء هر واحد درس ۳ ساعت کارآموزشی در کارگاه ارائه میگردد واحد معادل حق التدریس برابر ۲ واحد نظری می باشد.

جدول دروس اصلی دوره کارشناسی شهرسازی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات			کارگاه شهری	پیشنیاز
			جمع	نظری	عملی		
۲۱	کاربرد نقشه برداری در شهرسازی	۳	۱۱۹	۱۷	-	۱۰۲	پس از ۲۵ واحد
۲۲	کاربرد رایانه در شهرسازی	۳	۸۵	۱۷	۶۸	-	۰۹
۲۳	تاریخ و فرهنگ شهرنشینی جهان	۲	۳۴	۳۴	-	-	نیمسال چهارم
۲۴	تاریخ و فرهنگ شهرنشینی ایران	۲	۳۴	۳۴	-	-	۲۳
۲۵	آشنایی با مبانی معماری و ساختمان	۲	۳۴	۳۴	-	-	۰۸-۰۹
۲۶	مبانی مهندسی شبکه حمل و نقل	۲	۳۴	۳۴	-	-	۲۱
۲۷	کارگاه مهندسی شبکه حمل و نقل	۳	۱۵۳	-	-	۱۵۳	۲۶
۲۸	مبانی مهندسی تأسیسات شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۲۱
۲۹	کارگاه مهندسی تأسیسات شهری	۳	۱۵۳	-	-	۱۵۳	۲۸
۳۰	طراحی و کاربرد نظام اطلاعات	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	۴۲ و ۴۱
۳۱	آمار و روش های کمی در شهرسازی	۲	۳۴	۳۴	-	-	۰۷
۳۲	آشنایی با مصالح و ساخت	۲	۵۱	۱۷	۳۴	-	-
۳۳	جغرافیای شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۰۴
۳۴	جامعه شناسی شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۰۲
۳۵	اقتصاد شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۰۵
۳۶	کارگاه مطالعات شهری	۴	۱۷۰	۱۷	-	۱۵۳	۳۵-۳۴-۳۳
۳۷	حقوق و قوانین شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۴۲ و ۴۱
جمع		۲۱					

* : منظور از کارگاهی شهری واحدی است که بازاء هر واحد درس ۳ ساعت کارآموزشی در کارگاه ارائه میگردد واحد معادل حق التدریس برابر ۲ واحد نظری می باشد.

جدول دروس تخصصی دوره کارشناسی شهرسازی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات			کارگاه % شهری	پیشنیاز
			جمع	نظری	عملی		
۴۱	مبانی و روشهای برنامه ریزی شهری	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	۳۶
۴۲	مبانی و روشهای طراحی شهری	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	۵۲
۴۳	کارگاه برنامه ریزی شهری (کاربری زمین)	۵	۲۲۱	۱۷	-	۲۰۴	۴۱
۴۴	کارگاه طراحی شهری	۵	۲۲۱	۱۷	-	۲۰۴	۴۲
۴۵	مبانی و روش های برنامه ریزی مسکن	۲	۳۴	۳۴	-	-	۴۱
۴۶	کارگاه برنامه ریزی مسکن	۴	۲۰۴	-	-	۲۰۴	۴۵
۴۷	مدیریت و سازمان اجرایی شهری	۲	۳۴	۳۴	-	-	۴۲، ۴۱
۴۸	کارگاه طرحهای اجرایی	۵	۲۲۱	۱۷	-	۲۰۴	۴۷
۴۹	شناخت فضاهای شهری ایران	۲	۶۸	۱۷	-	۵۱	۵۲
۵۰	روش تحقیق در شهرسازی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	-	۳۱
۵۱	کارگاه آماده سازی زمین	۵	۲۲۱	۱۷	-	۲۰۴	۴۳، ۴۴
۵۲	کارگاه برداشت کالبدی	۴	۱۷۰	۱۷	-	۱۵۳	۲۱
۵۳	طرح نهایی	۶	۳۰۶	-	-	۳۰۶	-
جمع		۴۸					

* : منظور از کارگاهی شهری واحدی است که بازاء هر واحد درس ۳ ساعت کارآموزشی در کارگاه ارائه میگردد واحد معادل حق التدریس برابر ۲ واحد نظری می باشد.

جدول دروس اختیاری

ردیف	نام درس	تعداد واحد
۶۱	بلایا و سکونتگاه های انسانی	۲
۶۲	سمینار شهرسازی	۲
۶۳	آشنایی با منظر سازی شهری	۲
۶۴	آشنایی با برنامه ریزی و طراحی محیط	۲
۶۵	علم و هنر شهرسازی	۲

- پیشنهاد می شود دروس اختیاری در ترمهای پایانی ارائه گردد.

فصل سوّم

سرفصل دروس

نام درس : درآمدی بر شهرشناسی

شماره درس : ۰۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :-

هدف :

- آشنایی با مشخصه‌ها، ویژگی‌های شهر و آشنایی با دیدگاه‌های مختلف در تبیین و تکوین شهرها و چگونگی روند شهرنشینی در جوامع انسانی.
- تشریح مفاهیم مربوط به فرهنگ شهرنشینی، شکل شهر، نمادها و نشانه‌ها.
- بافت و کالبد و الگوی کالبدی شهرها تحت تاثیر عوامل فرهنگی، اقلیمی، پستی و بلندی زمین و کارکردها از طریق تحلیل شکل (Form) و الگوهای مختلف شکل‌گیری شهرها.

سرفصل دروس :

۱- شهر چیست ؟

تعریف شهر از دیدگاه‌های مختلف، جمعیتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی.

۲- شهر همچون پدیده دست‌ساخت (مصنوع، بشری).

۳- مفهوم شهر نخستین. بنیان فرهنگی (مدنی) شهر.

۴- تکوین شهر از دیدگاه‌های مختلف : فرهنگ‌گرا و عملکردگرا

۵- شهر به عنوان سازواره (Organism) (کارکردگرایی - طبیعت‌گرایی).

۶- شهر به عنوان مدینه بشری (فرهنگ‌گرا).

۷- بررسی مفهوم فرم شهر : شکل سازمان یافته (Organism) - شکل‌های

نوگرا (Modern)

۸- بررسی مفهوم الگوی کالبدی شهر: شهر بدون طرح، شهر دارای طرح با الگوهای

مختلف

۹- قانون و نظم اجتماعی در شکل‌گیری شهر.

۱۰- باورها و فرهنگ انسانی در شکل‌گیری شهر.

۱۱- تحلیل مظاهر مادی و معنوی در شهر

۱۲- بررسی مفهوم سلسله مراتب در ساختار شهر

۱۳- بررسی مفهوم محله در شهر

۱۴- بررسی مفهوم مرکز در شهر

۱۵- مشخصه و ویژگی‌های «هویت» در شهر

۱۶- شهر بی‌هویت نوگرا (Modern)

۱۷- شهر با هویت انسانی - اسلامی در شهرهای ایرانی

نام درس : مبانی جامعه‌شناسی

شماره درس : ۰۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : -

هدف :

- ۱- آشناسازی دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و بیان تفاوت مابین مبانی جامعه‌شناسی با جامعه‌شناسی‌های تخصصی (از قبیل جامعه‌شناسی روستایی، صنعتی، ...)
- ۲- بیان و تعریف ارتباط بین علم جامعه‌شناسی و سایر علوم به نحوی که دانشجویان را به نقد و تعمق در بهم پیوستگی پدیده‌های محیط زیست و ادار سازد.

سرفصل دروس :

- ۱- تعاریف متعارف جامعه‌شناسی و بررسی و نقد این تعاریف و کوشش در مورد یافتن یک تعریف درست از جامعه‌شناسی
- ۲- بیان مشخصات علم جامعه‌شناسی
- ۳- بررسی دامنه جامعه‌شناسی و رابطه آن با دیگر علوم در ایران
- ۴- رابطه جامعه و انسان
- ۵- تحلیل روابط اجتماعی :
 - فرهنگ، زبان، دین
 - گروه‌های اجتماعی، مشخصات و انواع آن
 - جمعیت و حرکات آن

- نهادها و سازمان‌های اجتماعی

- سازمان‌های اقتصادی جامعه

- سازمان‌های حکومتی جامعه

- خانواده و نظام خویشاوندی

نام درس : درک و بیان محیط شهری

شماره درس : ۰۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : درآمدی بر شهرشناسی

هدف :

- شناخت چگونگی تاثیر متقابل عوامل محیطی بر انسان و انسان بر محیط از طریق آشنایی با شاخه جدید از معرفت انسانی به عنوان «روانشناسی محیط» و نحوه بهره‌مندی از مفاهیم آن در شهرشناسی و شهرسازی.
- بررسی تاثیر رفتار انسانی بر فرم شهری جلوه‌های مدنی شهر از دیدگاه نشانه‌شناسی، معناشناسی و روانشناسی رفتاری

سرفصل دروس :

- محتوای اصلی این درس از دو قسمت تقسیم تشکیل می‌شود :
- الف - تعریف مبانی روانشناسی انسانی، رفتاری و روانشناسی محیط شامل موارد زیر:
 - ۱- تعریف روانشناسی انسانی : ادراک، فهم و شناخت
 - ۲- روانشناسی رفتاری انسان
 - ۳- روانشناسی محیط از دیدگاه‌های مختلف
 - ۴- ابعاد فرهنگی روانشناسی محیط
 - ۵- محرک‌های موجود در محیط شهری
 - ۶- ادراک سیما (تصویر ذهنی) از شهر
 - ۷- تحلیل نمادها و نشانه‌شناسی شهری

۸- شهر به عنوان مظهر مدنیت و فرهنگ

ب - تصور از شهر

این بخش به صورت برداشت‌های عینی از شهر، توسط دانشجو انجام می‌پذیرد و به صورت‌های مختلف (بیان نوشتاری - تصویری و...) در کلاس ارائه می‌گردد. هدف از اجرای این بخش ایجاد حساسیت و انگیزه برای دانشجو جهت دیدن - خوب دیدن - محیط شهری از لحاظ کالبدی، نمادی، رفتاری و بیان روابط متقابل انسان با محیط و به ویژه تجلی فرهنگ شهری در نمادها و رفتارها می‌باشد.

نام درس : مبانی جغرافیا

شماره درس : ۰۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :-

هدف :

آشنایی دانشجویان با جغرافیا و تاثیر آن بر زیستگاه‌های شهری است. آشنایی با مفاهیم جغرافیا و شناخت آن به عنوان یکی از حوزه‌های اساسی مطالعاتی شهر از جمله اهداف دیگر این درس است. در خلال این درس باید به معرفی عوامل جغرافیایی پرداخته شود تا زمینه را برای ارائه درس جغرافیای شهری آماده نماید.

سرفصل دروس :

- جغرافیا و سیر تکوینی آن.
- جغرافیا از نظر جغرافیدانان.
- مفاهیم و تقسیمات جغرافیا (طبیعی، انسانی، اقتصادی، ...)
- عوامل محیط جغرافیایی :
- طبیعت : (خاک، آب، هوا، ...، دشتهای، دره‌ها، کوهها، رودخانه‌ها، دریا و دریاچه‌ها، بیابانها و کویرها، ...)
- اقلیم : (انواع اقلیم‌ها، حرارت و برودت، فشار هوا، باد، تابش آفتاب، باران، رطوبت، ...)
- دگرگونی‌ها و تحولات زمین (زلزله، آتشفشان، سیل، بالا آمدن آب دریا، طغیان رودخانه‌ها، طوفانها، ...)

- عوامل محیطی و نقش آن در شرایط زیست (ارتفاع، عرض جغرافیایی، طول

جغرافیایی، شیب، شرایط مکانی، ...).

- مفاهیم جغرافیایی (ناحیه، منطقه، واحد جغرافیایی، ...) و تقسیم زمین به مناطق جغرافیایی.

- تکامل یابی نواحی و واحدهای جغرافیایی.

- نقش عوامل جغرافیایی در پیدایش تمدن‌ها و افول آنها.

- عوامل جغرافیایی و دین مبین اسلام.

- قلمرو جغرافیایی انسانی (فرهنگ‌ها، چهره‌های فرهنگی، ارزش‌های فرهنگی، دگرگونی فرهنگی، ...).

- سکونتگاه‌های انسانی از نظر جغرافیا (شهر، روستا، زندگی در حرکت).

- عقاید و نظرات جغرافیای طبیعی و انسانی در ارتباط با نقش عوامل جغرافیایی در

زندگی انسانها (طول عمر، پیدایش تمدن، شرایط زیست، جوامع انسانی، ...).

- مفاهیم و مکتب‌های جغرافیایی: (همبستگی، ال‌سمپل، هانتینگتن، ویدال،

دولاپلاش، دمانژون، ماکسمیلین سور، ژان برون، ...).

- جغرافیای طبیعی ایران (گیاهی، زمین‌ساختی، خاک، اقلیم، ارتفاع، دشت، بیابان،

کویر، رودخانه، دریا، دریاچه).

- جغرافیای انسانی ایران (شهرها و روستاها، پراکندگی شهرها و روستاها، جمعیت،

...).

- جغرافیای اقتصادی ایران (منابع طبیعی و معادن، زراعت، صنعت، ...).

نام درس : مبانی اقتصاد

شماره درس : ۰۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :-

هدف :

- ۱- آشناسازی دانشجویان به مبانی علم اقتصاد به منظور تحلیل مسایل اقتصادی و نتایج اجتماعی حاصل از تصمیمات اقتصادی
- ۲- آشناسازی دانشجویان با مسایل کلی اقتصاد ایران و تجزیه و تحلیل آنها به منظور آماده کردن دانشجویان به مشکلات و امکانات اقتصادی کشور.

سرفصل دروس :

- ۱- موضوع علم اقتصاد، تعاریف و وظایف علم اقتصاد.
- ۲- رابطه علم اقتصاد با سایر علوم و ارتباط میان بخشهای مختلف اقتصادی.
- ۳- بنیانهای جریانهای اقتصادی.
 - ۳-۱- کالا، تقسیم بندی کالا و خدمات مربوطه.
 - ۳-۲- تقسیم کار.
 - ۳-۳- واحدهای اقتصادی و برنامه های آنها.
 - ۳-۴- هماهنگی برنامه های اقتصادی توسط ساز و کار (Mechanism) قیمت و بازار
- ۴- روشهای تحلیل در اقتصاد
- ۵- مبانی پول، جمعیت، رشد و توسعه
- ۶- فعالیت های اقتصادی بخشهای عمومی و خصوصی

۷- تفکیک تحلیل‌های خرد (Micro) از تحلیل‌های کلان (Macro) اقتصادی

۸- تعادل : شرایط ایجاد تعادل از نظر تولید، اشتغال و درآمد.

۹- تعریف ثبات اقتصادی، رشد اقتصادی و شرایط لازم جهت رشد اقتصادی.

۱۰- نظریه اشتغال :

۱۰-۱- رابطه مصرف و درآمد.

۱۰-۲- سرمایه‌گذاری در بخش عمومی و خصوصی.

۱۰-۳- رابطه سرمایه‌گذاری با درآمد و اشتغال.

۱۱- اقتصاد مختلط و نقش دولت

۱۲- درآمد ملی، توزیع درآمد ملی و الگوهای توزیع درآمد ملی.

۱۳- مخارج دولت و مالیاتها، بودجه و تعادل اقتصادی.

۱۴- تقاضا و عرضه.

۱۵- اقتصاد ایران.

۱۵-۱- بررسی اجمالی اقتصاد ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی.

۱۵-۲- نیروی انسانی و توزیع جغرافیایی جمعیت از نظر اقتصادی (بخشهای

مختلف اقتصادی، کشاورزی، صنعتی، خدمات).

۱۵-۳- درآمد ملی، بودجه و طرح‌های عمرانی گذشته و موجود در کشور.

۱۵-۴- کشاورزی، اهمیت و موقعیت بخش کشاورزی در اقتصاد ایران (بحث در

مورد قطب‌های کشاورزی ایران، سیاستهای کشاورزی دولت قبل و بعد از

انقلاب).

۱۵-۵- صنایع و معادن، اهمیت و موقعیت صنایع و معادن در اقتصاد ایران.

۱۵-۶- تحولات صنعتی بعد از انقلاب اسلامی (اثرات ملی شدن صنایع بر

اقتصاد کلی کشور).

۱۵-۷- خدمات و بازرگانی، اهمیت و موقعیت این بخش در اقتصاد ایران.

۱۵-۸- نقش سلطه‌گری (Imperialism) در ایجاد وابستگی اقتصادی ایران.

۱۵-۹- تجزیه و تحلیل مشکلات و موانع توسعه اقتصادی ایران و امکانات

توسعه.

نام درس : بوم‌شناسی طبیعی و انسانی

شماره درس : ۰۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : مبانی جغرافیا

هدف :

آشنایی دانشجویان با مبانی پایه‌ای محیط زیست و توسعه پایدار است. این درس به شناخت نظام‌های بوم ساخت طبیعی و انسانی پرداخته و عوامل مختلف آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد. ارتباط انسان با محیط و تاثیر محیط بر زیستگاه‌های انسانی در نقطه تمرکز این درس قرار دارد. این درس در یک بخش بوم‌شناسی (Ecology) طبیعی را مورد بررسی قرار داده و سپس با تحلیل نکات اصلی بوم‌شناسی انسانی، رابطه متقابل این دو مقوله را مورد توجه قرار می‌دهد.

سرفصل دروس :

۱- تعاریف و نظام‌های محیطی (بوم‌شناسی، بوم‌شناسی طبیعی، بوم‌شناسی انسانی، ...)

۲- شناخت عناصر تشکیل‌دهنده محیط و نقش آن در انسان و حیوان و گیاه (آب، خاک، هوا، ...، تعادل و عدم تعادل بوم‌شناسانه (Ecologic)).

۳- عوامل عمده اختلال در بوم‌ساخت (Ecosystem) (تعاریف، تعادل‌ها، اختلالات، جریان‌های بوم‌ساختی)

۴- شهرنشینی و ضایعات زیست محیطی و نقش انسان در آن.

۵- بررسی یک بوم‌ساخت ساده و ساختار آن.

- ۶- دوره‌های مواد در طبیعت و بوم‌ساخت.
- ۷- توالی بوم‌شناسی و مفاهیم اساسی توالی، اهمیت در محیط‌های طبیعی و انسان‌ساخت.
- ۸- عوامل محیطی موثر در بوم‌ساخت‌ها، تنوع زیستی.
- ۹- آشنایی با روش‌های عمومی سنجش اطلاعات جغرافیایی.
- ۱۰- مفاهیم و ارزش‌های بوم‌شناسی انسانی و سابقه کار در آن.
- ۱۱- سازمان و ساختار نظام بوم‌شناسی انسانی و تحولات آن.
- ۱۲- جبر محیط شهری و مفهوم محله از نظر بوم‌شناسی.
- ۱۳- سوخت و ساز (Metabolism) شهری.
- ۱۴- بوم‌شناسی انسانی و بیماری‌های شهری.
- ۱۵- جایگاه بوم‌شناسی طبیعی و انسانی در طراحی و برنامه‌ریزی محیط‌های شهری.
- ۱۶- بوم‌شناسی طبیعی و انسانی در طراحی و برنامه‌ریزی راه‌ها، فضای سبز، مکان‌یابی صنایع، جمع‌آوری و دفع زباله، فاضلاب، آلودگی‌های محیطی شهر.
- ۱۷- توسعه پایدار و شرایط زیست.
- ۱۸- نسل‌های آینده و محیط زیست (منابع طبیعی، منابع انسانی).

نام درس : کاربرد ریاضیات در شهرسازی

شماره درس : ۰۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : -

هدف :

آشنایی با مباحث مورد نیاز کاربرد روش های کمی در شهرسازی و فنون برنامه ریزی شهری و طراحی شهری و نقشه برداری

سرفصل دروس :

۱- نمایش نموداری

- مختصات قائم

- خطوط مستقیم

- منحنی های درجه دوم

- منحنی های (توابع) نمایی و لگاریتمی

- منحنی های مثلثاتی

۲- حساب دیفرانسیل توابع یک متغیره

- حدود

- پیوستگی

- مشتق مرتبه اول

- قاعده های مشتق

- دیفرانسیل

- مشتق توابع ضمنی

- پیوستگی و مشتق پذیری

۳- حساب و دیفرانسیل توابع چند متغیره

- مشتق گریر جزئی

- ماکزیمم و مینیمم توابع دو متغیره

۴- انتگرال

- انتگرال گیری نامعین

- انتگرال گیری معین

- روش های مخصوص انتگرال گیری

- انتگرال چندگانه

۵- جبر ماتریس ها

- تعریف ماتریس ها

- عملیات بر روی ماتریس ها (جمع و تفریق و ضرب ماتریس ها)

- انواع خاص ماتریس ها

- دترمینان یک ماتریس

- وارون کردن ماتریس ها

- دستگاه معادلات خطی

- کاربرد جبر ماتریس ها در شهرسازی

نام درس : کارگاه بیان تصویری (۱)

شماره درس : ۰۸

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری کارگاهی

پیش نیاز : -

هدف :

مقصود از انجام تمرینات مربوط به این درس عبارت است از :

- ۱- آشنایی با شیوه‌های ارائه و فنون‌های مختلف آن
- ۲- آشنایی با اجزاء و عناصری که در شکل‌دهی فضای بیرونی موثر است.
- ۳- آشنایی و شناخت مبلمان شهری در قالب شکل و ترکیب‌های شکلی و مصالح
- ۴- تقویت قوه ادراک در زمینه شناخت روابط بین اجزاء و اشکال عناصر شهری
- ۵- کسب توانایی لازم در زمینه ترسیم فنی و دور منظر محیط شهری

مراحل فعالیت کارگاه :

زمینه‌های موضوعی در بیان تصویری (۱) عبارتند از :

۱- فن طراحی و نحوه پردازش موضوع

هدف : مقصود از انجام تمرین‌های این بخش توانایی دانشجویان در :

- الف - ترسیم با دست آزاد و بدون استفاده از وسایل و ابزار ترسیم
- ب - تصویر نمودن یک واقعیت بیرونی بدون دخل و تصرف آن
- ج - پرورش چشم و ذهن برای مشاهده و ادراک خط‌ها، سطح‌ها، حجم‌ها،

جنسیت‌ها و سایه‌روشن‌ها و پردازش آنها.

د - نحوه برخورد با طراحی مورد نیاز در بیان مفاهیم شهری و اجزاء آن

و - فنون مختلف ارائه و بیان تصویری

۲- ترسیم فنی و پرسپکتیو

هدف : مقصود از انجام تمرین‌های مربوط به این بخش عبارت است از :

۱- آشنایی با ابزار و وسایل ترسیم

۲- چگونگی ترسیم نماها و مقاطع و دور منظر (Perspective) های ساده از یک

حجم

۳- ارائه تصاویر مختلف مدادی با مرکب و دیگر مواد رنگی

۴- آشنایی خاص با دور منظر مورد نیاز در مقوله طراحی شهری و روش‌های

انجام آن.

۳- اشکال و نیازهای انسانی

هدف : مقصود از انجام تمرین‌های این بخش، حساس نمودن چشم و ذهن دانشجویان

نسبت به اشکال دوبعدی و سه بعدی و توانایی در ترکیب اشکال با یکدیگر و نحوه

کاربرد آنها در نیازهای انسانی، لبه‌ها و بدنه‌های شهری است. در این تمرین

دانشجویان ضمن شناخت اشکال و ترکیب‌های شکلی قدرت تبدیل و بازخوانی

آنها و تاثیرات روانشناختی را نیز کسب می‌نمایند.

۴- عناصر و مبلمان شهری

هدف: از آنجایی که بخش قابل توجهی از فضاهای شهری و بافت‌ها را مبلمان‌ها یا عناصر مصنوع مورد نیاز انسان و دیگر ساکنین شهرها همچون خودرو و ... تشکیل می‌دهند لذا شناسایی آنها چه به لحاظ شکل، مقیاس، جنسیت و ... و چه به لحاظ مکان و نحوه استقرار آنها برای دانشجویان طراحی شهری امری مهم تلقی می‌شود و این موضوع ضمن پرداختن به این عناصر در قالب تمرین‌های محدود روابط فی‌مابین را نیز کشف می‌نمایند.

۵- رنگ

هدف: افزایش حساسیت چشمها و ذهن دانشجویان به رنگ و ترکیب‌های رنگی و همچنین توانایی بکارگیری رنگ در موارد مورد نیاز از جمله نکات بارز است. رنگ به عنوان عنصری از عناصر دربرگیرنده فضا و به عنوان ماده‌ای پوشاننده شناخته شده و دانشجویان نحوه کاربرد بهینه آن را در این مقوله درک می‌کنند.

نام درس : کارگاه بیان تصویری (۲)

شماره درس : ۰۹

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری کارگاهی

پیش نیاز : کارگاه بیان تصویری (۱)

هدف :

مقصود از انجام تمرینات این بخش عبارت است از آشنایی دانشجویان با

۱- شیوه‌های ارائه و بیان تصویری

۲- تجزیه و تحلیل تصویری بافت شهری

۳- تقویت قدرت تجسم، تخیل و تعقل در مقیاس کلان فضاها در جهت خلاقیت

۴- شیوه‌ها و عوامل هماهنگ کننده بافت شهری

۵- طراحی شهری و مقیاس آن به عنوان مقوله‌ای خاص و متفاوت با طراحی

معماری

۶- روابط اجتماعی و فضاهاى شهری (مصنوع، طبیعی) در مقیاس انسانی

۷- ادراک حسی، خوانایی و بافت شهری

مراحل فعالیت کارگاه :

زمینه‌های مطرح در بیان تصویری (۲) عبارتند از :

۱- فن طراحی و نحوه پردازش موضوع

۲- طراحی شهری در کاربرد

۳- نقد مصادیق شهری و بافت

۴- عوامل هماهنگ کننده (رنگ، مصالح، ...)

۱- فن طراحی و نحوه پردازش موضوع

هدف: مقصود از انجام تمرین‌های این بخش عبارت است از توانا نمودن دانشجویان در:

- الف - تصویر نمودن یک واقعیت بیرونی بدون دخل و تصرف در آن
- ب - تصویر نمودن یک واقعیت بیرونی با دخل و تصرف در آن.
- ج - سرعت ادراک از محیط و واقعیت بیرونی و به تصویر کشیدن آن.
- د - شیوه‌های خاص در بیان تصویری اجزاء و موضوعات طراحی شهری.

۲- طراحی شهر در کاربرد

هدف: دانشجویان با انجام تمرین‌های این بخش آشنایی بیشتری از مقوله طراحی شهری و نحوه برخورد با آن پیدا می‌کنند و ضمن آگاهی از کاربرد موضوع، مقیاس‌های لازم و دامنه فعالیت، عوامل تاثیرگذار و تاثیرپذیر را شناسایی و کشف می‌کنند. بدین ترتیب هر دانشجو پس از تجزیه بیان تصویری (۱) مسیر واقعی و موثر شیوه‌های بیان مفاهیم را تجربه می‌کند.

۳- نقد مصادیق شهری و بافت

هدف: مقصود از انجام این تمرین توانایی دانشجویان در:

- ۱- بازخوانی اطلاعات و مفاهیم مختلف مطرح شده در قالب‌های تصویری
- ۲- درک و کشف فنون ویژه و سبک‌های مختلف ارائه و بیان تصویری
- ۳- فراگیری و انتخاب فن و روش‌هایی متناسب در ارائه مفاهیم و موضوع‌های مختلف در جهت وحدت بین موضوع و شیوه ارائه آن.
- ۴- درک مقیاس‌های لازم و روابط حاکم بر طراحی شهری.

۴- عوامل هماهنگ‌کننده

هدف : این تمرین ضمن شناسانیدن عوامل موثر در یکپارچگی فضا و ساختارهای عرضه شده به دانشجویان و افزایش قدرت آنها در ارائه و بیان تصویری، آمادگی‌های لازم در جهت فراگیری دروس موازی را نیز ایجاد می‌کند و دانشجویان مفهوم محرک‌های حسی و موارد تاثیرگذار و تاثیرپذیر در این زمینه را درک و در بیان خویش بکار ببندند.

نام درس : کاربرد هندسه در شهرسازی

شماره درس : ۱۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : عملی - نظری

پیش نیاز : -

هدف :

آشنایی با نحوه تصویر و تهیه نقشه‌های مختلف از مقیاس جغرافیایی تا نقشه‌های جزئیات ساختمانی به منظور نظارت (Control) فضا در مقیاس‌های لازم و ایجاد توانایی کافی برای درک و تولید نقشه‌های فضای شهری و معماری.

سرفصل دروس :

- ۱- طرح (Plan) و نقشه‌های ساختمانی، محتویات و مقیاس آن‌ها.
- ۲- رسم تصویر سه بعدی ساختمانی.
- ۳- قواعد و قراردادهای مهندسی و نقشه‌کشی در معماری و شهرسازی.
- ۴- روشهای ترسیم سایه در نقشه‌های معماری و طرح مجموعه‌ها.
- ۵- اصول رسم دور منظر (Perspective) و قواعد و روشهای آن.
- ۶- قواعد رسم دور منظر یک نقطه‌ای فضاهای شهری.
- ۷- رسم دور منظر دو نقطه‌ای فضاهای شهری.

نام درس : زبان تخصصی

شماره درس : ۱۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : زبان عمومی

هدف :

نظر باینکه حجم قابل توجهی از متون نظری، فنون و مطالعات موردی برنامه ریزی و طراحی به زبانهای خارجی می باشند و باتوجه به اصل بهنگام نگاهداشتن آگاهی دانشجویان، هدف از این درس دست یافتن به تسلط کافی بر یکی از زبانهای خارجی درسطحی که خواندن و درک متون فنی این رشته برای دانشجویان مقدور باشد.

سرفصل دروس :

- ۱- انتخاب متون فنی این رشته متناسب با دروس دیگر دوره
- ۲- آشنایی با واژه ها و مفاهیم برنامه ریزی و طراحی از طریق زبان
- ۳- ترجمه آثار کوتاه در قالب تکلیف کلاس
- ۴- ارائه مقالات به کلاس به صورت سمینار و سخنرانی
- ۵- تهیه واژه نامه از زبانهای دیگر
- ۶- استفاده از وسایل آموزشی مانند فیلم، ویدئو و یا دعوت از کارشناسان خارجی یا شرکت در سمینارهای بین المللی.

نام درس : کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

شماره درس : ۲۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : انظری و ۲ کارگاهی

پیش نیاز : حداقل گذراندن ۲۵ واحد درسی

هدف : آشنائی با مبانی نقشه برداری به عنوان پیش زمینه کارگاه های شهری.

سرفصل دروس :

۱- تعریف نقشه برداری

۱-۲- نقشه های مورد نیاز مطالعات و طراحی شهری و مقیاس آنها.

۱-۲-۱- روشهای تهیه نقشه های مورد نیاز مطالعات و طراحی شهری.

۱-۲-۲- تهیه نقشه به طریقه دورسنجی (از عکس های هوایی و ماهواره ای).

۱-۲-۳- تهیه نقشه به روش مستقیم (نقشه برداری زمینی)

۱-۲-۴- استفاده از نقشه های عکسی (هوایی و ماهواره ای) در مطالعه و طراحی

شهری

۱-۲-۵- LIS , GIS و کاداستر شهری

۱-۳- سطوح مبنا.

۱-۴- واحد اندازه گیری.

۱-۵- محاسبه خطاها و بدست آوردن میانگین.

۲- اندازه گیری های افقی

۲-۱- پیاده کردن امتداد

۲-۲- پیاده کردن زاویه قائمه

۲-۳- اندازه گیری طول

۳- برداشت و ترسیم طرح (Plan) موقعیت های کوچک

۳-۱- روش های برداشت

۳-۲- ترسیم طرح موقعیت

۴- محاسبه مساحت

۵- تفکیک

۵-۱- تفکیک از یک نقطه معلوم

۵-۲- تفکیک موازی

۵-۳- تفکیک قائم

۵-۴- تفکیک تناسبی

۵-۵- تفکیک یک n ضلعی

۵-۶- تعدیل مساحت با جبران خطوط مرزی

۶- اندازه گیری ارتفاع و اختلاف ارتفاع

۶-۱- دستگاه های ترازبایی

۶-۲- ترازبایی خطی

۶-۳- مقطع طولی و عرضی

۶-۴- ترازبایی سطح یا شبکه ای

۷- تثودولیت و اندازه گیری سمت و زاویه

۷-۱- انواع تثودولیت

۷-۲- اندازه گیری زاویه افقی

۷-۳- اندازه گیری زاویه قائم

۸- اندازه گیری طول

۸-۱- اندازه گیری فاصله به طریق اپتیکی

۸-۲- روشهای تعیین فاصله و اختلاف ارتفاع در برداشت ناکثومتري

۸-۳- اندازه گیری طول با فاصله یاب های الکترونیکی

۸-۳-۱- اصول اندازه گیری طول با امواج الکترومغناطیسی.

۸-۳-۲- انواع فاصله یاب های الکترونیکی.

۹- تراز یابی مثلثاتی

۱۰- تراز یابی با رومتری

۱۱- سیستم محور مختصات

۱۲- پلیگون بندی

۱۲-۱- طرح و شکل پلیگونها

۱۲-۲- اندازه گیری پلیگونها

۱۲-۳- محاسبه مختصات نقاط پلیگون

۱۲-۴- انتقال نقاط پلیگون بوسیله مختصات بر روی برگه ترسیم.

۱۳- تهیه نقشه های بزرگ مقیاس ۱:۲۰۰۰، ۱:۵۰۰، ۱:۱۰۰۰، ۱:۲۰۰۰

۱۴- عملیات پیاده کردن

۱۴-۱- اصول کلی

۱-۱-۱۴. عملیات قبل از شروع ساخت و ساز

۱۴-۲. عملیات حین ساخت و ساز

۱۴-۲-۱. پیاده کردن ساختمانها

۱۴-۲-۲. پیاده کردن ارتفاع نقاط

۱۴-۳. پیاده کردن طولهای بلند به کمک تئودولیت

۱۴-۳-۱. پیاده کردن مستقیم نقطه C از نقطه A

۱۴-۳-۲. پیاده کردن غیرمستقیم نقشه C از نقاط معلوم در حالت های مختلف

۱۴-۴. پیاده کردن نقاط اصلی قوس دایره.

نام درس : کاربرد رایانه در شهرسازی

شماره درس : ۲۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری ۱، عملی ۲

پیش نیاز: بیان تصویری ۲

هدف :

آشنایی با رایانه به عنوان ابزاری مهم شهرسازی.

سرفصل دروس :

- ۱- مقدمه در مورد موارد استفاده رایانه شهرسازی.
- ۲- چگونگی بهره‌برداری از رایانه با علم به یکی از زبانهای رایانه‌ای موجود.
- ۳- چگونگی بهره‌برداری از رایانه با استفاده از برنامه‌ریزی‌های از پیش آماده شده.
- ۴- کاربرد نرم‌افزارهای ترسیم نقشه ۲ بعدی و ۳ بعدی.
- ۵- کاربرد نرم‌افزار کاربری زمین شهری
- ۶- کاربرد نرم‌افزار صفحات گسترده
- ۷- کاربرد نرم‌افزار بانک اطلاعاتی
- ۸- کاربرد نرم‌افزارهای آماری

نام درس : تاریخ و فرهنگ شهرنشینی جهان

شماره درس : ۲۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : پس از ترم سوم

هدف :

- ۱- شناخت چگونگی شکل‌گیری، تحول و ساخت کالبدی محیط و زیستگاههای انسانی در غالب مکان (جغرافیا) در ادوار مختلف.
- ۲- شناخت و تاثیر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بر کالبد زیستگاههای انسانی.
- ۳- شناخت روشهای مواجهه انسان با عوامل فوق در شکل دادن به کالبد فضایی زیستگاههای بشری و آگاهی از نگرش‌ها و نظریات، مفاهیم و مصادیق تاریخی.
- ۴- عبرت و اخذ روش مناسب برای جامعه اسلامی کنونی و آینده ایران.

سرفصل دروس :

- ۱- مقدمه : اشاره به نظریه‌های پیدایش شهرها.
- ۲- نخستین شهرهای جهان : از نئوآبسیدین و چاتال هیوک تا شهرهای بین‌النهرین / شهر در مصر باستان.
- ۳- نخستین شهرهای جهان : شهرهای تمدن سند، شهرهای ماندالایی هند، شهر در چین باستان.
- ۴- شهر در یونان باستان : اشاره به دوره‌های تاریخی یونان و تشریح شهر و شهرنشینی در دوران کلاسیک.

۵- شهر در روم باستان : پیدایش و توسعه شهر رم، کاستردم‌های رومی و بسط

شهرنشینی در امپراتوری روم.

۶- قرون وسط : پیدایش نطفه‌های شهری در اروپا.

۷- قرون وسط : ساختار کالبدی و نظام حقوقی شهرها.

۸- قرون وسط : شهرهای مهاجرنشین انگلیسی.

۹- رنسانس : نگرشی جدید بر شهر و شهرسازی (دیدگاه شهرآرمانی).

۱۰- باروک : شهر و شهرسازی در نظام سلطه و قدرت.

۱۱- انقلاب صنعتی : آغاز بحرانهای شهری در اروپا.

۱۲- قرن نوزدهم : عصر پیش شهرسازان، دیدگاه‌های مختلف نسبت به شهر و

شهرسازی.

۱۳- قرن نوزدهم : عصر پیش شهرسازان، نگرشهای آرمانگرایانه به شهر و

شهرسازی.

۱۴- قرن نوزدهم : اقدامات عملی در عرصه شهرسازی، (اقدامات هوسمان،

باغ‌شهرهای هاوارد).

۱۵- قرن بیستم : عصر شهرسازی (شهر صنعتی تونی گارنیه، طرح جامع آمستردام،

پیدایش نظریه‌های برنامه‌ریزی)

۱۶- قرن بیستم : از جنبش‌های خانه‌سازی تا کنگره‌های سیام و منشور آتن

(نوگرایی و شهرسازی).

نام درس : تاریخ و فرهنگ شهرنشینی ایران

شماره درس : ۲۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : تاریخ و فرهنگ شهرنشینی جهان

هدف :

آشنایی دانشجویان با تاثیر ویژگی های اجتماعی و فرهنگی، مذهبی و اعتقادی و تاریخی بر روند شهر و شهرنشینی ایران در دوران قبل و بعد از اسلام است. از جمله اهداف دیگر این درس توجه به ادوار مختلف تاریخی و حضور توانمان نوع شهرها در حکومت های مختلف هم زمان با یکدیگر است.

سرفصل دروس :

- مقدمه : بررسی شهر از نظر عوامل مختلف فرهنگی و مذهبی و اجتماعی و

عوامل اساسی مؤثر بر ساختار شهر در ادوار مختلف تاریخی ایران.

۱- آشنایی با دوره بندی های زمانی و طبقه بندی های تاریخی ایران. (دوران باستانی،

دوران تاریخی، دوران اسلامی).

۲- تمدن های باستانی ایران (قبل از پیدایش خط و مفهوم زیستگاه ها در آن).

۳- شهر در دوران تاریخی ایران :

- دوران ماد و هخامنشی.

- دوران سلوکی و شهرهای یونانی وار.

- شهرهای پارتی و ساسانی.

۴- شهر در دوران اسلامی ایران :

- ویژگی های عمومی شهرهای دوره اسلامی

- شهرهای ایرانی در قرون اول و دوم هجری، رشد و شکوفایی شهرنشینی در

قرون سوم و چهارم هجری

- ویژگی های شهر و شهرنشینی در قرون پنجم و ششم هجری (دوران

سلاجقه و افول آن در دوران اتابکان)

- شهر در دوران مغول و رکود صد ساله شهرنشینی و شهرسازی.

- شهر و شهرنشینی در دوران ایلخانی.

- شهر و شهرنشینی در دوران تیموری.

- شهر و شهرنشینی در دوران صفوی (شکوفایی مجدد شهر و شهرنشینی).

- شهر و شهرنشینی در دوران افشاریه و زندیه.

- شهر و شهرنشینی در اوایل قاجاریه.

- شهر در دوران ناصری و فروپاشی سنتی شهرنشینی و شهرسازی ایران.

- شهرسازی معاصر (دوران پهلوی).

- طرح ها و برنامه های شهرسازی در دوران اخیر.

نام درس : آشنایی بامبانی معماری و ساختمان

شماره درس : ۲۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز: بیان تصویری ۱ و ۲

هدف :

آموزش معماری برای دانشجویان شهرسازی مقطع کارشناسی در حدی که توانایی های زیر در این گروه دانشجویی حاصل گردد :

- ۱- تشخیص فضاهای درجه یک، دو و سه و ...
- ۲- تشخیص و تطبیق عملکرد و حجم ساختمان
- ۳- تشخیص هندسه و سلسله مراتب و گونه شناسی (Tipology) بنا
- ۴- تشخیص ساز و نحوه عملکرد آن

سرفصل دروس :

الف - نقد بنا، هندسه بنا، شناخت فضاها، سلسله مراتب فضایی و ...
این بخش توسط یک یا دو جلسه که توسط استاد ارائه می گردد شروع و توسط دانشجویان با برنامه تحلیل یک بنا و تمرین های مستمر پایان می یابد.

ب - طراحی طرح (Project) معماری :

- ۱- طراحی در محدوده هندسه مشخص شده سه بعد - ۱ پروژه
- ۲- طراحی طرح از طریق دستیابی به حجم رستوران، موزه - ۲ پروژه
- ۳- طراحی مجموعه ها به صورت مکان (Site) مجموعه ورزشی، فرهنگی - ۲ پروژه

۴- طراحی مجموعه شهری بصورت لکه گذاری و مکان (Site) - ۱ پروژه
مباحث فوق بصورت طرح های کوتاه مدت (۱ ماهه الی ۱/۵ ماهه در طول دو نیمسال پیشنهاد می گردد).

نام درس : مبانی مهندسی شبکه حمل و نقل

شماره درس : ۲۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

هدف :

- ۱- آشنایی با برنامه ریزی حمل و نقل.
- ۲- آشنایی با مشخصات فنی شبکه ارتباطی.
- ۳- ایجاد مهارت های لازم در طراحی شبکه های ارتباطی.

سرفصل دروس :

- ۱- بررسی سلسله مراتب شبکه های شهری
- ۲- طرح هندسی معابر
 - طرح (Project)
 - مقطع طولی
 - مقاطع عرضی
- ۳- طراحی هندسی مسیرهای پیاده
 - پیاده رویهای حاشیه معابر
 - گذرهای ویژه پیاده
 - زیرگذر و پل های عابر پیاده
- ۴- رفت و آمد (Traffic)
 - توقفگاه (Parking) حاشیه معابر

- توقفگاه (Parking) جمعی (زیرزمین، طبقاتی)

۵- طراحی هندسی مسیرهای دوچرخه

۶- دفع آبهای سطحی

۷- روسازی مسیرهای پیاده، دوچرخه، سواره

۸- طراحی هندسی تقاطع‌ها (همسطح و غیرهمسطح)

۹- فضاهای سبز حاشیه معابر

۱۰- تجهیزات ایمنی (خط کشی، تابلوها)

۱۱- چراغ‌های راهنمایی

۱۲- مطالعات شبکه در قالب طرح‌های تفصیلی و جامع.

۱۳- حمل و نقل عمومی شامل اتوبوسرانی و ریلی.

نام درس : کارگاه مهندسی شبکه حمل و نقل

شماره درس : ۲۷

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : کارگاهی

پیش نیاز : مبانی مهندسی شبکه حمل و نقل

هدف :

هدف از انجام این کارگاه تمرین آموخته‌های درس مهندسی شبکه حمل و نقل در قالب طرح‌های ویژه انجام میگیرد

شرح درس :

در کارگاه، طرح‌های (Project) گوناگونی از جمله - مطالعه و طراحی یک خیابان موجود شهری، طراحی یک مسیر خالی از ساخت و ساز، تهیه طرح تفصیلی در مقیاس ۱/۲۰۰۰ و ارائه میگردد در این شرح درس مراحل انجام یکی از طرح‌ها با نام (مطالعه و طراحی یک خیابان موجود شهری) بشرح ذیل ارائه می شود و مدرسین برای سایر طرح‌ها متناسب با نوع طرح شرح درس تدوین خواهند نمود.

مطالعه و طراحی یک خیابان موجود شهری

این مطالعه به دو مرحله قابل دسته‌بندی است :

- ۱- شناسایی مشکلات رفت و آمدی و مسائل شهرسازی مرتبط با رفت و آمد مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۱- برداشت مشخصات عرضی خیابان در طول مسیر

۱-۲- شناسایی خطوط اتوبوسرانی و ایستگاه‌های آن

۱-۳- شناسایی گذرگاه‌های عابر پیاده (همسطح یا غیر همسطح)

۱-۴- شناسایی نحوه دسترسی معابر فرعی به خیابان مورد مطالعه

۱-۵- شناسایی نحوه توقف وسیله نقلیه در حاشیه معابر و توقفگاه‌های عمومی در

محدوده طرح

۱-۶- شناسایی کاربری‌های محدوده طرح که از دیدگاه رفت و آمد حائز اهمیت

است.

۱-۷- شناسایی و نحوه دفع آب‌های سطحی

۱-۸- شناسایی تقاطع‌های مسیر از دیدگاه مشخصات هندسی و کارایی

۱-۹- شناسایی فضاهای سبز حاشیه‌ای و کاربری‌های ویژه با اهمیت تاریخی

۱-۱۰- شناسایی تولید، توزیع و تقسیم سفرها برحسب وسیله در محدوده مورد

مطالعه

۲- طراحی مسیر

در این مرحله با توجه به نقشه ۱:۲۰۰۰، طرح هندسی مسیر تهیه می‌گردد. در این طرح

موارد زیر مورد توجه قرار می‌گیرد.

۲-۱- تعیین یک مقطع عرضی مناسب برای مسیر

۲-۲- شناسایی مکانهای مناسب و طراحی ایستگاه‌های حمل و نقل عمومی

۲-۳- تعیین گذرهای مناسب برای عابرین پیاده

۲-۴- تعیین تقاطع‌ها و میادینی که نیاز به اصلاح طرح هندسی دارند.

۲-۵- ارائه طرح‌های پیشنهادی جهت ساماندهی پیاده‌روهای حاشیه، فضای

سبز، توقفگاه‌های حاشیه‌ای و تجهیزات مربوط به آن

۲-۶- تهیه طرح هندسی مسیر در مقیاس ۱:۲۰۰۰ با رعایت بندهای بالا، در تهیه

طرح، خط‌کشی معابر، طراحی تقاطع‌ها، تابلوگذاری مسیر مورد بحث و بررسی

قرار خواهد گرفت.

نام درس : مبانی مهندسی تأسیسات شهری

شماره درس : ۲۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

هدف :

شناخت تعاریف و مفاهیم مربوط تأسیسات شهری

شناخت اصول مکان‌یابی تأسیسات شهری

شناخت عوامل مهم در اصول برنامه‌ریزی و طراحی تأسیسات شهری

شناخت فرایند برنامه‌ریزی و طراحی در طرح (Project) های تأسیساتی شهری

آشنایی با اصول برنامه‌ریزی تأسیسات آبرسانی شهری - تولید، توزیع - مصرف

آشنایی با نکات مهم در رابطه با برنامه‌ریزی آبرسانی

آشنایی با نکات مهم در رابطه با تصفیه آب

آشنایی با برنامه‌ریزی تأسیسات برق و گاز (تولید - انتقال - توزیع - مصرف)

آشنایی با برنامه‌ریزی فاضلاب، جمع‌آوری و هدایت آبهای سطحی

آشنایی با سایر اجزاء و عوامل تأسیسات شهری

سرفصل دروس :

الف - تعاریف

تأسیسات زیربنایی

تأسیسات روبنایی

ب - عوامل موثر در ایجاد تأسیسات و تجهیزات شهری

- گروه اول - ارزش‌ها، انتخاب‌های سیاسی - اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی

- گروه دوم - عوامل ظاهری - عوامل اجتماعی - عوامل ذهنی

شعاع عمل

حجم و اندازه تأسیسات

حوزه نفوذ تأسیسات

ج - عوامل مهم در اصول برنامه‌ریزی تأسیسات شهری

د - معیارهای مؤثر در تعیین محل تأسیسات و تجهیزات شهری - روش انتخاب

محل تأسیسات

ه - ماهیت فعالیت تجهیزات و تأسیسات شهری

و - فرایند برنامه‌ریزی و طراحی طرح تأسیساتی

ز - برنامه‌ریزی تأسیسات آبرسانی

۱- مشکلات تامین آب برای مجتمع‌های زیستی

۲- عملکرد و شبکه آبرسانی

۳- اجزاء تأسیسات آبرسانی

۴- نکات مهم در رابطه با برنامه‌ریزی آبرسانی در ایران

۵- نکات مهم در رابطه با تصفیه آب، تصفیه و مکانیابی مراکز تصفیه و مخازن

آب

۶- آبرسانی شهری: شناخت منابع آب - تصفیه آب - توزیع چگونگی و مقدار

مصرف و آینده‌نگری

۶-۱- محل و نوع مخزن

۶-۲- ایستگاه‌های انتقال آب

۶-۳- شکل توزیع آب

- شاخه‌ای

- مشبک یا حلقه‌ای

- مصرف آب

- معیارهای مصرف و سرانه‌ها، بازار سطوح مختلف شهرها با توجه

به جمعیت آنها و مکانهای مختلف.

۷- چرخه نظارت بر آب‌های سطحی

- فرمول دبی آبهای سطحی

۸- شبکه فاضلاب

۹- آشنایی با تأسیسات برق‌رسانی در تولید - انتقال - توزیع - مصرف.

۹-۱- تولید برق

۹-۲- توزیع برق

۹-۳- مصرف برق

۹-۴- برنامه‌ریزی تأسیسات برقی (تولید) (توجیه مفصل عناوین مربوط

به تأسیسات برق)

۹-۴-۱- شبکه‌های توزیع :

- ترانسفورمرها

- انواع اشکال شبکه

- چگونگی انطباق شبکه با بافت شهری و سلسله مراتب توزیع، تعداد

ولتاژ در مراحل مختلف توزیع.

- معیارهای شبکه توزیع

- زیرزمینی

۱۰- آشنایی با تأسیسات گاز در تولید - توزیع - مصرف - انتقال.

۱۱- آشنایی با مخابرات شهری (مراکز- شبکه - برنامه‌ریزی)

۱۲- آشنایی با روش‌های جمع‌آوری آبهای سطحی و سیلاب

۱۳- آشنایی با سایر تأسیسات شهری و تجهیزات نوین.

نام درس : کارگاه مهندسی تأسیسات شهری

شماره درس : ۲۹

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : کارگاهی

پیش نیاز : مبانی مهندسی تأسیسات شهری

هدف :

شناخت فرایند برنامه ریزی و طراحی تأسیسات زیربنایی شهری. آشنایی با فرآیند برنامه ریزی و طراحی پروژه های تأسیسات شهری، برنامه ریزی و طراحی جامع تأسیسات زیربنایی شامل آب، فاضلاب، برق، گاز، مخابرات و ...

مراحل فعالیت کارگاه :

- ۱- تعیین قلمرو و محدوده منطقه مورد مطالعه
- ۲- روش های جمع آوری اطلاعات در زمینه تأسیسات زیربنایی
- ۳- جمع آوری اطلاعات در زمینه آب، فاضلاب، برق، مخابرات، گاز، تأسیسات جمع آوری آب.
- ۴- تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده در زمینه های مختلف و طبقه بندی مسایل
- ۵- جمع بندی و نتیجه گیری
- ۶- ارائه پیشنهادات کلی در حل مشکلات و مسایل

روش کار :

کارگاه با انتخاب یک شهر کوچک یا قسمتی از یک شهر و یا در قالب گروه های مختلف کاری به جمع آوری، تجزیه و تحلیل و جمع بندی و نتیجه گیری و به ارائه پیشنهاد پرداخت.

نام درس : طراحی و کاربرد نظام اطلاعات

شماره درس : ۳۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : مبانی و روشهای برنامه ریزی شهری و مبانی و روشهای طراحی شهری

هدف :

ماده اصلی و اولیه برنامه ریزی و طراحی شهری است. این ماده اصلی از ابتدایی ترین مراحل و گامهای یک پروژه، از تولید و گردآوری، انباشت و انواع پردازش تا تبدیل به محصولات نهایی، یعنی تصمیمات، نیازمند به مدیریت است. مدیریت داده ها باید براساس اهداف هر طرح تابع و تعیین کننده نظام اطلاعات برای پشتیبانی مناسب آن باشد. اصطلاحاً آنرا نظام پشتیبانی تصمیم گیری یا نظام پشتیبانی برنامه ریزی می گویند.

اهداف این درس عبارتند از :

- ۱- آشنایی با محیط های متفاوت تصمیم گیری و برنامه ریزی
- ۲- آشنایی با مفاهیم پایه (داده، اطلاعات، دانش، بینش، تصمیم)
- ۳- آموزش انواع داده در انواع دانش های مداخله گر در توسعه شهری
- ۴- آموزش روش طراحی نظام اطلاعاتی در یک یا چند وضعیت برنامه ریزی
- ۵- آشنایی با نمونه های موجود.

سرفصل دروس :

- ۱- مفاهیم پایه در نظام اطلاعاتی
- ۲- طرح های مرتبط با برنامه ریزی و طراحی شهری و نیازهای اطلاعاتی آنها

۳- دانش‌های محوری در برنامه‌ریزی و طراحی شهری.

۴- دانش‌های پشتیبان در برنامه‌ریزی و طراحی شهری.

۵- نمونه‌های داخلی نظام‌های اطلاعاتی

۶- نمونه‌های خارجی نظام‌های اطلاعاتی

۷- اصول طراحی نظام اطلاعاتی پشتیبان تصمیم‌گیری

۸- تفکیک مراحل (چارچوب و راهنما).

روش آموزش:

علاوه بر سخنرانی و معرفی سمعی و بصری در کلاس از فضای رایانه‌ای کامپیوتر

برای معرفی نمونه‌ها استفاده خواهد شد.

دانشجو از طریق تهیه گزارش از یک نمونه واقعی نظام اطلاعاتی و معرفی آن در

کلاس به طور فعال در آموزش خود و سایر دانشجویان مشارکت خواهد نمود.

نام درس : آمار و روش های کمی در شهرسازی

شماره درس : ۳۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : کاربرد ریاضیات در شهرسازی

هدف :

- ۱- آشنایی با مفاهیم پایه و نظری آمار
- ۲- آشنایی با روش های آماری مورد استفاده در شهرسازی

سرفصل دروس :

۱- مقدمه

- ۱-۱- تعریف آمار
- ۱-۲- آمار و عملکرد آن در تحقیق
- ۱-۳- توصیف
- ۱-۴- برآورد - پیش بینی

۲- روش های آماری برای خلاصه کردن اطلاعات و داده ها

۲-۱- توزیع فراوانی ها

- ۲-۱-۱- هیستوگرام فراوانی و هیستوگرام فراوانی نسبی
- ۲-۱-۲- چند ضلعی فراوانی
- ۲-۱-۳- نمودار فراوانی تجمعی
- ۲-۱-۴- نمودار ستونی

۳- معیارهای گرایش به مرکز و کاربرد آنها در شهرسازی

۳-۱- میانگین حسابی و میانگین هندسی

۳-۲- میانگین داده‌های گروه‌بندی شده

۳-۳- میانه

۳-۴- نحوه محاسبه میانه در توزیع فراوانی‌ها

۳-۵- نما

۳-۶- نحوه محاسبه نما در توزیع فراوانی‌ها

۴- معیارهای پراکندگی و کاربرد آنها در شهرسازی

۴-۱- دامنه

۴-۲- واریانس و انحراف معیار

۴-۳- ضریب تغییر

۴-۴- امتیاز استاندارد شده

۴-۵- آنتروپی

۵- روش‌های نمونه‌گیری

۵-۱- تعاریف

۵-۲- روش نمونه‌گیری تصادفی

۵-۳- روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده

۵-۳-۱- روش تخصیص مساوی

۵-۳-۲- روش تخصیص متناسب

۵-۳-۳- روش تخصیص نیمن

۵-۳-۴- روش تخصیص بهینه

۵-۴- روش نمونه‌گیری (Systematic) منظم

۵-۵- روش نمونه‌گیری خوشه‌ای

۵-۶- روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای

۶- استنباط آماری

(تعمیم اطلاعات منتج از نمونه‌گیری به کل جامعه)

۶-۱- مراحل آزمون فرضیه

۶-۲- سطوح و مقیاس‌های اندازه‌گیری

۶-۲-۱- مقیاس اندازه‌گیری اسمی

۶-۲-۲- مقیاس اندازه‌گیری ترتیبی

۶-۲-۳- مقیاس اندازه‌گیری فاصله‌ای

۶-۲-۴- مقیاس اندازه‌گیری کسری

۶-۳- آزمون‌های پارامتری

۶-۳-۱- آزمون t

۶-۳-۲- آزمون Z

۶-۴- آزمون ناپارامتری

۶-۴-۱- آزمون دو جمله‌ای

۶-۴-۲- آزمون کاری دو

۶-۵- تجزیه و تحلیل واریانس

نام درس : آشنایی با مصالح و ساخت

شماره درس : ۳۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری و عملی

پیش نیاز :

هدف :

دانشجویان در این مبحث با انواع مصالح که در ابنیه و محیط شهری کاربرد دارند و همچنین با نحوه کاربرد این مصالح در ابنیه و محیط شهری آشنا می گردند. در مرحله بعد، با انواع ساخت و سازهای ابنیه و محیط شهری آشنا می شوند که در نتیجه دانشجو توانایی انجام برداشت کالبدی و تعیین کیفیت ابنیه محیط شهری و همچنین اکوستیک شهری مورد استفاده قرار دهد.

سرفصل دروس :

- ۱- شناخت انواع مصالح ساختمانی بکار گرفته شده در ابنیه و محیط شهری.
- ۲- آشنایی با کاربرد انواع مصالح ساختمانی در ابنیه و محیط شهری.
- ۳- آشنایی با انواع نظام های ساختمانی سنتی و غیرسنتی
- ۴- آشنایی با انواع ساخت و سازهای محیط شهری (جداره، محوطه سازی فضاهای شهری)
- ۵- آشنایی با انواع فرسودگی کالبدی در ساختمان و محیط شهری.
- ۶- آشنایی با اکوستیک شهری و تاثیر مصالح در کاهش آن.
- ۷- آشنایی با استفاده از مصالح براساس ضوابط کالبدی طرح های شهری.

نام درس : جغرافیای شهری

شماره درس : ۳۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : مبانی جغرافیا

هدف :

آشنایی دانشجویان با مراحل تکوین، سکونت و روند زندگی در اثر بر اساس محل استقرار، مشخصات جغرافیایی، عوامل رشد و وابستگی به نواحی مجاور و حوزه‌های نفوذ، وضع اجتماعی و فرهنگی و مورفولوژی شهر می‌باشد که به نحوی محیط طبیعی را با فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی شهر در ارتباط قرار می‌دهد. از دیگر اهداف این درس شناخت دانشجویان با اصول و مبانی اولیه جغرافیای شهری از جمله عوامل زیر است :

- عوامل طبیعی و فرهنگی که در ایجاد هسته‌های ابتدایی شهر موثر می‌باشد.
- اثرات و عکس‌العمل‌های کانون‌های شهری در پیدایش نقش‌ها و رشد ساختاری شهر.

- ارزش و اهمیت محل استقرار شهر و رابطه آن با نواحی اطراف.
بدیهی است که در این مطالعات شناخت علت وجودی شهرها و نحوه استقرار انسانها، نقش جوامع شهری از دیدگاه جغرافیایی، بافت طبیعی شهرها و شهرکها، مطالعه بررسی مسایل شهر از دیدگاه جغرافیایی و نقشی که در شهرسازی دارند، مورد توجه می‌باشد.

سرفصل دروس:

- ۱- مفاهیم و نظرات در مورد تعریف جغرافیای شهری.
- ۲- تعریف شهر از دیدگاه جغرافیای شهری و علل وجودی شهرها.
- ۳- بررسی نقش شهرها از دیدگاه جغرافیای شهری.
- تعاریف شهر از نظر درجه بندی و مفاهیم جغرافیای شهری (مادر شهر، کلان شهر، ...) و مشخصات آنها.
- ۴- سوخت و ساز (Metabolism) شهری (آب، آب و هوا، ...).
- ۵- حومه نشینی، حاشیه نشینی، زاغه نشینی و دیگر مساکن ناباب.
- ۶- ویژگی های جغرافیایی شهر (موقعیت قاره ای و جهانی، مرکزی، سرآغازی، میانکوهی، کوهپایه ای، میان دوآبی، دریایی، ساحلی، فرهنگی ساحلی، آب و هوایی).
- ۷- بررسی عوامل ساختاری شهر از دیدگاه مکاتب جغرافیایی.
- ۸- انواع ساختارهای شهر (ستاره ای، عمومی، طبیعی، گسترده، قطاعی، شعاعی، گسترده هسته ای، خطی، ...).
- ۹- شهر و سرزمین های آن. (طبیعت شهرها، شهر و وابستگی های آن، حوزه شهری، قلمروهای سکونتی، منطقه بندی داخلی شهرها، عملکرد نیروی گریز از مرکز شهرها، جاذبه های بیرونی شهرها، عوامل توسعه شهر در حوزه نفوذ، منطقه تحول در شهرها، زمین های شهری و ارتباط آن با شهر از نظر جغرافیای شهری).
- ۱۰- مفهوم رابطه شهر و ناحیه.
- ۱۱- مفهوم موقع مرکزی در جغرافیای شهری.
- ۱۲- تخصیص های شهری در نواحی جغرافیایی.
- ۱۳- جغرافیای شهری در ایران (مشخصات عمومی شهرها، نقش آب در شکل گیری شهرها، وابستگی شهر و ناحیه در ایران، نقش راه در شکل گیری شهرهای ایران، نقش مذهب و فرهنگ و سنت در شهرهای ایران، منطقه تحول شهرهای ایران).
- ۱۴- جغرافیای شهری در سرزمین های اسلامی.

نام درس : جامعه‌شناسی شهری

شماره درس : ۳۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : مبانی جامعه‌شناسی

هدف :

از آنجا که دانشجویان باید در ضمن آشنایی با جامعه‌شناسی شهری نسبت به مبانی جامعه‌شناسی اطلاعات پایه‌ای به کف آورند. مباحث مبانی جامعه‌شناسی مدخلی خواهد بود برای ورود به بحث‌های تخصصی‌تر جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی. ضمناً از مباحث گسترده مبانی بیشتر بر بخش‌هایی تاکید می‌شود که در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی کاربرد بیشتری دارند.

سرفصل دروس :

- ۱- تعاریف جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی، زمینه‌های پیدایش جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی، تعریف شهر، انواع شهر از جهات گوناگون، مفاهیم مهم جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی (شهرنشینی - شهری شدن - جامعه شهری - شهرگرایی - جمعیت و شهر - محیط طبیعی و محیط مصنوع و شهر)
- ۲- شهر و شهرنشینی در ایران از آغاز تا امروز - پیدایش شهر در تمدن‌های رود کناران (بین‌النهرین - مصر - هند - چین - تمدن مایا و آزتک - تمدن مدیترانه - شهر در یونان و رم)
- ۳- مسایل شهری ایران در دوران معاصر - تحولات جمعیتی شهرها و مساله

مهاجرت، تئوری‌های مهاجرت - رابطه مهاجرت و اشتغال شهری - آسیب‌های اجتماعی در شهر با توجه به شرایط ایران.

۴- دیدگاه‌های نظری در شهر و شهرنشینی

- مکتب بوم‌شناختی یا (Ecologic)

- مکتب جمعیت‌شناختی یا (Demographic)

- مکتب فن‌شناختی یا (Technologic)

۵- دیدگاه‌های نظری در شهر و شهرنشینی

- مکتب روانشناسی اجتماعی

- مکتب تاریخنگاری

- مکتب اقتصاد سیاسی فضا

- از جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی به جامعه‌شناسی مصرف (دیدگاه‌های جدید)

۶- روش‌های تحقیق در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- تحقیقات مهم در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- ضرورت پژوهش در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

۷- تدوین طرح تحقیق در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- مراحل تحقیق در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

۸- فنون گردآوری اطلاعات در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- جایگاه فن آزمایش در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- جایگاه فن پیمایش در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

- جایگاه فن مشاهده و انواع آن در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی

۹- رابطه جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی و شهرسازی

- ضرورت آشنایی با جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی برای شهرسازان

- ماهیت بین رشته‌ای شهرسازی

۱۰- نقش جامعه و گروه‌های اجتماعی در تطور شهر و شهرنشینی

۱۱- انواع نقشه‌های شهری از گذشته تا امروز و اثر عوامل اجتماعی در شکل‌گیری

نقشه‌های شهری

۱۲- شهر در ایران معاصر

- بزرگ سوی یا ماکروسفالی شهری

- تقدم و تسلط تک شهری یا دو شهری

- تمرکز فضایی جمعیت و عوامل موثر بر آن در ایران

۱۳- آسیب‌های اجتماعی و شهر در ایران

- جرم شهری

- اعتیاد

- خشونت در شهر

- با خود بیگانگی و اغتشاش ارزش‌ها

۱۴- شهر آینده

- علم شهرها و رابطه آن با توسعه اجتماعی

- جمع‌بندی کلی از درس و راهنمایی دانشجویان برای امتحانات

نام درس : اقتصاد شهری

شماره درس : ۳۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : مبانی اقتصاد

هدف :

آشنایی دانشجویان با دیدگاه‌های اقتصادی به شهر و ابزارهای علمی آن در تحلیل مسایل این دو پدیده. چگونگی حل مسایل شهر و منطقه با نظرگاه‌های اقتصاد مکان.

سرفصل دروس :

۱- شهر

۱-۱- تعاریف شهر از دیدگاه اقتصاد

۱-۲- مسایل شهر از دیدگاه اقتصاد (مسایل شهر در کشورهای توسعه یافته و در حال

توسعه)

۲- اقتصاد مکان

۲-۱- سه سنگ زیربنای اقتصاد مکان

۳- واحدهای مکان در شهر

۳-۱- اهداف انتخاب مکان

۳-۲- عوامل مکان

۳-۳- انتقال‌گرایی، داده‌گرایی، ستاده‌گرایی

۴- هزینه‌های انتقال

۴-۱- حمل و نقل در شهر

۵- کاربردی زمین

۵-۱- زمین چیست؟

۵-۲- رقابت بر سر کاربردی زمین

۵-۳- تقاضا از طرف یک فعالیت اقتصادی برای زمین منحنی اجاره زمین

۶- مسکن

۶-۱- عوامل انتخاب مسکن در شهر

۶-۲- مسائل مسکن

۷- اقتصاد عمومی در شهر

۷-۱- هزینه‌های جاری و نگهداری

۷-۲- هزینه‌های توسعه شهر

۸- اقتصاد تجمع

۸-۱- صرفه جویی در مقیاس

۸-۲- صرفه جویی در انتقال

۸-۳- صرفه جویی در تخصص نیروی کار

۸-۴- صرفه جویی در مبادلات حرفه‌ای

۹- آشنایی با روش‌های اقتصاد شهری

۱۰- آشنایی با روش‌های ارزیابی و اقتصادسنجی

نام درس : کارگاه مطالعات شهری

شماره درس : ۳۶

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری - کارگاهی

پیش نیاز : جغرافیای شهری، جامعه شناسی شهری، اقتصاد شهری

هدف :

تمرین اندوخته های نظری دانشجویان در چارچوب مقوله های پایه ای است که دانشجویان در خلال دروس و مبانی جغرافیای شهری، جامعه شناسی شهری و اقتصاد شهری گذرانیده است. کارگاه با تبیین اهداف مورد نظر در مقوله های یاد شده آغاز و دانشجویان با تشکیل گروه های مختلف کارگاهی به تجربه اندوزی در زمینه کاربرد مبانی نظری دروس فوق در قالب یک درس کارگاهی می پردازند.

مراحل فعالیت کارگاه :

کارگاه، پس از سازماندهی و انتخاب گروه های کاری در موارد زیر به کار می پردازند :

- ۱- ارتباط شهر و اجزای آن با عوامل جغرافیایی و اکولوژیکی.
- ۲- ارتباط شهر و اجزای آن با عوامل فرهنگی و جامعه شناسی و جمعیتی.
- ۳- ارتباط شهر و اجزای آن با عوامل اقتصادی و معیشتی.

روش کار :

دانشجویان برحسب مورد و در قالب گروه های مختلف به بررسی نقش عوامل فوق بر یک شهر کوچک می پردازند.

- آشنایی با روش های جمع آوری.

- جمع‌آوری اطلاعات در زمینه مسایل جمعیتی، اجتماعی، طبیعی و اقتصادی.
- آشنایی با روش‌های تحلیل مطالعات شهری.
- تجزیه و تحلیل.
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.

نام درس : حقوق، قوانین و اخلاق شهری

شماره درس : ۳۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز: مبانی و روشهای برنامه‌ریزی شهری - مبانی و روشهای طراحی شهری

هدف :

شناخت قوانین و آئین‌نامه‌های شهری گذشته و موجود و ایران، سازمانهای حقوق شهری و منطقه‌ای ایران، معرفی اصطلاحات و تعاریف حقوقی شهری. شناخت فرآیند تکوین، تصویب و اجرای قوانین و مقررات و ضوابط شهری هدف این درس می‌باشد.

سرفصل دروس :

- قدرت اجرایی و اعتبار قانون

۱- آشنایی با مفهوم قانون به عنوان ابزار تعادل و توازن در محیط زیست.

- قوانین نظام‌دهنده روابط اجتماعی

- قوانین نظام‌دهنده روابط اقتصادی

- قوانین نظام‌دهنده روابط کالبدی

- قوانین به عنوان تغییر اجرایی آرمانها و اهداف جامعه.

۲- قوانین زمین شهری - مالکیت و انتقال آن.

۳- قوانین اعیانی و مقررات حاکم بر کاربردی اراضی.

۴- فضاهای عمومی (خیابانها، پارکها، تاسیسات زیربنایی، حریم‌های قانونی)

۵- تملک اراضی خصوصی برای مصارف عام‌المنفعه.

- ۶- اصطلاحات حقوق (وقف، افراز،).
- ۷- موسسات حقوقی و انواع آن.
- ۸- آشنایی با سازمانهای حقوقی شهرسازی ایران (شورایعالی شهرسازی، سازمان زمین شهری، ...)
- ۹- حدود مالکیت ناشی از شهرنشینی
- ۱۰- قوانین شهرداریها و سیر تحول آن.
- ۱۱- معانی و ارکان عرف در حقوق کنونی.
- اخلاق و شهرسازان
- ۱۲- مبانی پایه اخلاق.
- ۱۳- اخلاق حرفه‌ای.
- ۱۴- اخلاق کار دسته‌جمعی در شهرسازی.
- ۱۵- مسئولیت و تعهد اجتماعی و انسانی در امور شهری.
- ۱۶- وجدان شهرسازی.

نام درس : مبانی و روش های برنامه ریزی شهری

شماره درس : ۴۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : کارگاه مطالعات شهری

هدف :

- ۱- آشنا نمودن دانشجویان با سابقه، مفاهیم و نظریه های برنامه ریزی شهری و بررسی کاربرد آن در عمل.
- ۲- آشنا نمودن دانشجویان با چهارچوب های نظری و عملی تهیه، تصویب و اجرای طرح های شهری در ایران.
- ۳- بررسی روابط میان تئوری های برنامه ریزی، و مسائل سیاستگذاری.
- ۴- آشنا نمودن دانشجویان با تفاوت های میان مسائل اهداف و ابزار برنامه ریزی در جوامع گوناگون.

سرفصل دروس :

- ۱- مفاهیم و تعاریف در برنامه ریزی شهری
 - ۱-۱، تعریف برنامه ریزی شهری
 - ۱-۲، مقولات مختلف برنامه ریزی
 - ۱-۳، نظریات مختلف برنامه ریزی
 - ۱-۴، مروری بر تاریخچه برنامه ریزی شهری
- ۲- برنامه ریزی شهری در نظام های سیاسی / اقتصادی گوناگون

۳- برنامه ریزی شهری و سیاستگذاری

۳-۱، فرایند برنامه ریزی

۳-۲، طراحی و تولید برنامه

۳-۳، ارزیابی و مرور برنامه

۴- روشهای تحلیل و پیش بینی شهری

۴-۱، مطالعه سیاستها: نظریات و مشکلات

۴-۲، تحلیل سیاستها: وسایل و روشها

۴-۳، سیاستگذاری و برنامه ریزی

۵- ابزارهای قانونی کنترل و هدایت شهری در ایران

۵-۱، چهارچوب تهیه طرحها

۵-۲، چهارچوب تصویب طرحها

۵-۳، چهارچوب اجراء و نظارت

۵-۴، نقد موقعیت

نام درس : مبانی و روش های طراحی شهری

شماره درس : ۴۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : کارگاه برداشت کالبدی

هدف :

- ۱- شناخت روشهای طراحی و سازمان های مختلف ساخت مجتمع های زیستی (طراحی، اجرا، نگهداری و مدیریت).
- ۲- شناخت الگوهای مطلوب و موفق در ساخت و سازمان یابی فضایی مجموعه های زیستی در گذشته و حال - تحقیق و کشف ارزشهای حاکم بر آنها.
- ۳- شناخت چگونگی شکل گیری و ساخت کالبدی محیط و مجتمع های زیستی در ارتباط با امکانات، محدودیت ها، زمینه های اقتصادی، اجتماعی، اعتقادی، فرهنگی جامعه و محیط طبیعی.
- ۴- کشف و آموزش نقش متناسب معمار در برنامه ریزی - طراحی و ساخت مجتمع های زیستی.

سرفصل دروس :

- ۱- تعاریف و مفاهیم محیط - مجموعه های زیستی - انواع مجموعه ها (شهر، روستا، محله) و اجزاء تشکیل دهنده هر یک با ذکر مصادیق.
- ۲- تشریح عوامل شکل دهنده و موثر در ساخت و سازمان فضایی انسانی.
- ۳- تشریح نظام و نحوه های اختصاص زمین و منابع، اصول تقسیمات و ارتباطات در مجموعه های زیستی در نظام های مختلف با تشریح نظریه های مربوطه.

۴- تجزیه و تحلیل مجموعه‌ها و اجزاء تشکیل دهنده آنها، تشریح موقعیت و رابطه آنها با یکدیگر مثل شهرها، روستاها، محله‌ها، مجموعه مسکونی، مجموعه‌های تولیدی، مجموعه‌های خدماتی، نظام‌ها و شبکه‌های رفت و آمد و ارتباطات، جایگاه و تاثیر استقرار هر بخش در کل مجموعه‌ها.

۵- روش شناخت و تجزیه و تحلیل یک فضای شهری، شکل طبیعی و بوم‌شناسی محیط، نوع و شکل زمین، اقلیم و شرایط جغرافیایی، قابلیت‌ها و نیروهای محیط، امکانات و محدودیت‌ها.

۶- تشریح سیما و شکل مجموعه‌ها، تشریح عوامل مهم در کالبد فضاها. مجموعه‌ها مثل: گره‌ها، نشانه‌ها، لبه‌ها، راه‌ها، نقاط مهم و روابط موجود بین عوامل، کیفیات شکل، سلسله مراتب فضایی، خوانایی و وضوح جهت‌یابی، مقیاس، محرمیت، فضاهای خصوصی و عمومی، باز و بسته، اندازه‌ها و شکل‌ها و...
۷- تشریح قوانین مدنی و احکام اسلامی در رابطه با محیط و مجموعه‌های زیستی در جهت تعیین اصول و ضوابط طراحی آنها.

۸- تشریح روشها، اصول و ضوابط طراحی و سازمان‌های ساخت در نظام‌های مختلف (سنتی و جدید) و تعیین روش‌ها و اصول مناسب آنها.

۹- معرفی و تجزیه و تحلیل نمونه‌های بارز و مصادیق باارزش گذشته و حال از مجتمع‌های زیستی.

نام درس : کارگاه برنامه ریزی شهری (کاربری زمین)

شماره درس : ۴۳

تعداد واحد : ۵

نوع واحد : نظری - کارگاهی

پیش نیاز : مبانی و روشهای برنامه ریزی شهری

هدف :

- ۱- به کارگرفتن دانش نظری در برنامه ریزی کاربری زمین یک مجتمع زیستی.
- ۲- برخورد و تماس مستقیم با یک مجتمع زیستی، درک علمی و عملی مسائل سیاستگذاری و کنترل و هدایت آن با ابزار برنامه ریزی.
- ۳- مطالعات دوگرایش در چند مرحله از فعالیت کارگاه

مراحل فعالیت کارگاه :

- ۱- تشریح برنامه فعالیت
- ۲- شکل و سازماندهی کارگاه
- ۳- تهیه مقدمات مطالعات میدانی در کاربری زمین
- ۴- مطالعات میدانی و تحلیل وضع موجود کاربری زمین.
- ۵- تدوین نمودن مبانی برنامه کاربری زمین.
 - ۵-۱- اهداف و مسائل
 - ۵-۲- سیاستها
- ۶- ارزیابی برنامه ها

۷- انتخاب برنامه کاربری زمین و اجرای آن (برنامه در چهارچوب قلمروهای

اجتماعی، اقتصادی و کالبدی خواهد بود).

* برحسب موقعیت محل و نیازهای کارگاه ممکن است مطالعه میدانی در دو مرحله انجام

گردد.

نام درس: کارگاه طراحی شهری

شماره درس: ۴۴

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری کارگاهی

پیش‌نیاز: مبانی و روش‌های طراحی شهری

هدف:

- ۱- آشنایی با نحوه مواجهه مستقیم دانشجویان با بافتهای شهری
- ۲- تجربه حسی و نزدیک با فضای کالبدی و ویژگی‌های محیطی بافت
- ۳- تأمل و دقت در جزئیات فضاهای شهری
- ۴- آشنایی دانشجویان با ارزش‌های فضاهای سنتی
- ۵- آشنایی مقدماتی با فرایند طراحی شهری در سطوح کلان، خرد و تفصیلی

مراحل فعالیت کارگاه:

- ۱- بازنگری به مطالعات اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی، اقلیمی، تاریخی
- ۲- بازشناسی ساخت کالبدی (سیما، بافت، معماری)
- ۳- جمع‌بندی روند تکامل کالبدی داده‌های مرحله برنامه‌ریزی
- ۴- مطالعات حوزه‌ها شامل طرح‌های بالادست، ریخت‌شناسی (Morfology)، ساختار طبیعی، سازمان کالبدی، سیمای شهری و ادراک بصری، ...)
- ۵- آشنایی با روش‌های جمع‌بندی و تعیین ارزش‌ها، نیازها، امکانات و محدودیت‌ها در حوزه‌های مختلف
- ۶- آشنایی با روش تدوین اهداف طراحی
- ۷- آشنایی با روش تجزیه و تحلیل فضای کالبدی

- ۸- آشنایی با روش‌های بهینه‌سازی در طراحی
- ۹- آشنایی با معیارهای طراحی
- ۱۰- آشنایی با الگوسازی در طراحی
- ۱۱- آشنایی با روش‌های ارزیابی طرح‌ها و انتخاب طرح بهینه
- ۱۲- آشنایی با تدوین چارچوب و سیاست‌های توسعه کالبدی.
- ۱۳- آشنایی با تدوین ضوابط طراحی شهری و ارائه بیان تصویری.
- *موارد فوق باید در قالب یک طرح تحقق یابد.

نام درس : مبانی و روش های برنامه ریزی مسکن

شماره درس : ۴۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : مبانی و روش های برنامه ریزی شهری

هدف :

شناخت ابعاد متفاوت مقوله مسکن، بحران مسکن و آشنایی با روش های بررسی و تجزیه و تحلیل مسئله مسکن و برنامه ریزی مسکن. در این درس لزوم آشنایی با مسکن در سلسله مراتب نیازهای انسانی و آشنایی جایگاه مسکن در فرآیند توسعه شهری مورد نظر می باشد

سرفصل دروس :

- ۱- تعریف، پیشینه تاریخی مسکن، فعالیت های مختلف در یک واحد مسکونی، احتیاجات و انواع واحدهای مسکونی.
- ۲- مسکن از دیدگاه اجتماعی
- ۳- مسکن از دیدگاه اقتصادی
- ۴- مسکن از دیدگاه کالبدی
- ۵- معیارها و سرانه ها و تراکم های مسکونی.
- ۶- مسکن از دیدگاه مدیریت، تشکیلات و ظرفیت های اجرایی
- ۷- شاخص های کمی و کیفی مسکن از دیدگاه اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و مدیریتی.
- ۸- مسایل و مشکلات مسکن و جایگاه آن در برنامه ریزی.
- ۹- سیاستها و خط مشی های اجرایی بخش مسکن.

۱۰- برنامه‌ریزی اجرایی و عملیاتی تولید مسکن.

۱۱- ارزیابی طرح‌های مسکن.

۱۲- مباحثین ساخت و تولید مسکن (دولتی - خصوصی - تعاونی)

۱۳- اجراء و نظارت، بهره‌برداری و نگهداری مسکن.

۱۴- استهلاك، تخریب، نوسازی و ارزیابی مجدد مسکن.

۱۵- اهداف و الویت‌های برنامه‌ریزی مسکن.

نام درس : کارگاه برنامه ریزی مسکن

شماره درس : ۴۶

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : کارگاهی

پیش نیاز : مبانی و روش برنامه ریزی مسکن

هدف :

اهداف حاصله از این تمرین کارگاهی مواجه شدن دانشجویان با یک سری موانع، محدودیت‌ها و راهکارهایی اجرایی است که به هنگام تدوین برنامه عملیاتی مسکن و اقدامات اجرایی مرتبط با آن و با استفاده از آنچه که قبلاً آموخته‌اند، در یک محله، ناحیه، شهر و یا یک زمین ساخته نشده با آن برخورد می‌نماید. در هر یک از طرح‌ها تهیه یک طرح عملیاتی مورد نظر بوده و شامل برنامه ریزی اجرایی در مراحل مختلف، برآورد هزینه، زمان اجرا، زمین مورد نظر همراه با جزئیات و ابعاد آن، همجواری با سایر کاربریها و عوارض شهری و سایر ضوابط مشابه خواهد بود. دانشجویان باید در هر یک از این مراحل به مقتضای طرح، مطالعات لازم را انجام داده و به هنگام تحویل یک گزارش مکتوب به اضافه نقشه‌ها و سایر مدارک لازم را ارائه نمایند.

مراحل فعالیت کارگاه :

الف - مطالعه وضع موجود مسکن در یک شهر شامل :

۱- تعیین وضع موجود و بررسی ابعاد اقتصادی، اجتماعی و کالبدی مسکن به تفکیک

شاخص‌های کمی و کیفی

۲- تعیین کمبود یا مازاد مسکن و تفکیک آن در گروه‌های درآمدی مختلف

- ۳- استنتاجات حاصله از تحلیل وضع موجود و گذشته و مشخص ساختن اهم گرایش‌های مسلط بر روند توسعه همراه با ذکر امکانات و محدودیت‌ها
- ۴- استخراج مسائل و مشکلات به تفکیک زیربخش‌های مختلف شامل زمین، مصالح ساختمانی، نیروی انسانی، منابع مالی، تفکیک‌های ساخت و مدیریت
- ۵- ارائه راه‌حل‌ها در جهت حل مشکل مسکن به تفکیک منابع مورد نیاز
- ۶- مشخص ساختن تعداد واحدهای مسکونی، زیربنا و سرمایه مورد نیاز به تفکیک منابع شخصی و تسهیلات بانکی
- ۷- جانمایی واحدهای مسکونی در سطح شهر و بر روی نقشه و به تفکیک طرح‌های مختلف

(زمان‌بندی طرح جهت تهیه هر یک از مراحل فوق مورد نیاز است)

ب- بررسی بافت‌های فرسوده مسکونی همراه با شناسایی اراضی نامناسب شهری بمنظور برآورد ظرفیت‌پذیری مسکن:

- ۱- شناسایی وضع موجود و لکه‌گذاری آنها روی نقشه
- ۲- علل و عوامل موثر در فرسودگی بافت‌ها و کاربری اراضی نامناسب
- ۳- استنتاجات حاصله از تجزیه و تحلیل و امکانات و محدودیت‌ها
- ۴- برآورد ظرفیت‌پذیری‌های جمعیتی
- ۵- اسکان‌دهی جمعیت در مکان‌های جدید
- ۶- تعیین تراکم‌های ساختمانی و سطح اشغال
- ۷- تعیین تعداد واحدهای مسکونی و زیربنا و سرمایه مورد نیاز با علامت‌گذاری آنها روی نقشه

ج - مطالعه و بررسی یک شهر جدید از دیدگاه تامین مسکن:

- ۱- شناسایی وضع موجود و رابطه با منطقه و مادر شهر
- ۲- علل و عوامل موثر در پیدایش آن
- ۳- بررسی امکانات، محدودیت‌ها و مسائل و مشکلات
- ۴- پیشرفت فیزیکی و عوامل موثر در تحقق یا عدم تحقق اهداف
- ۵- تعداد مسکن هدفگذاری شده در مراحل مختلف
- ۶- راه حل‌ها و جهت‌گیری‌های آینده
- ۷- انعکاس نتایج بر روی نقشه، تراکم‌های جمعیتی و ساختمانی، ابعاد قطعات تفکیکی و غیره.

د - مطالعه و بررسی یک پروژه آماده‌سازی اراضی:

- ۱- مبانی اولیه در لزوم احداث طرح
- ۲- چگونگی ارتباط با شهر اصلی در اشکال پیوسته یا ناپیوسته
- ۳- مطالعات انجام شده و شاخص‌های بدست آمده در طرح و ارزیابی آنها
- ۴- امکانات و مشکلات اجرایی در ابعاد کالبدی، مالی، اجتماعی و فرهنگی، اداری.
- ۵- جمعیت و خانوارهای مورد اسکان در طرح در مراحل مختلف.
- ۶- تعداد واحدهای مسکونی مورد احداث
- ۷- ابعاد قطعات تفکیکی و سایر شاخص‌های کالبدی مشابه انعکاس یافته در روی نقشه

هـ- تهیه یک طرح آماده سازی اراضی در یک قطعه زمین در حاشیه یا داخل

شهر:

- ۱- شناسایی و تعیین مشخصات و عوارض موجود در روی زمین
 - ۲- جمعیت مورد اسکان به تفکیک گروه های درآمدی و سایر ویژگی ها
 - ۳- شبکه بندی معابر و طرح کاربری اراضی
 - ۴- کاربری های مسکونی به تفکیک تراکم های مختلف جمعیتی و ساختمانی
 - ۵- تعیین قطعات تفکیکی و ابعاد و اندازه ها
 - ۶- برآورد تعداد واحدهای مسکونی به تفکیک انفرادی، مجتمع سازی و انبوه سازی
 - ۷- تهیه نقشه کاربری اراضی براساس ویژگی های فوق
- (این طرح می تواند برای کلیه دانشجویان یکسان باشد و در طول یک نیمسال تهیه و مطالعه گردد)

نام درس : مدیریت و سازمان اجرایی شهری

شماره درس : ۴۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری - مبانی و روش‌های طراحی شهری

هدف :

در کنار موضوعاتی مانند محیط زیست شهری، حمل و نقل شهری، ایمنی شهری و برنامه‌ریزی شهری، مدیریت شهری عامل بسیار مهمی است که تاثیر تعیین کننده بر دیگر عوامل سازماندهنده شهر دارد. مدیریت شهری در واقع ابزارها، روش‌های رسیدن به اهدافی است که در سایر زمینه‌ها تدوین شده است. بدون وجود نظام مدیریت اجرایی، شهرها با بی‌نظمی و از هم پاشیدگی روبرو می‌شوند. هدف کلی از درس مدیریت سازمان اجرایی شهری به دو هدف اصلی تقسیم می‌شود :

الف - تشریح تعاریف و مبانی مدیریت شهری و شناخت عناصر تشکیل دهنده مدیریت شهری، گونه‌ها، وظایف و سطوح مختلف مدیریت و سازمان و تشکیلات اجرایی شهری.

ب - جایگاه و سازمان اجرایی شهرداری در نظام شهرسازی به عنوان مجری طرح‌های جامع و تفصیلی و تهیه کننده طرح‌های اجرایی

سرفصل دروس :

الف - شرح وضعیت موجود و سازمان مدیریت شهری در ایران.

۱- مبانی مدیریت شهری :

تعریف مدیریت، تعریف شهرداری، مدیریت شهری به مثابه یک نظام.

۲- وظایف مدیریت شهری در ایران.

تنوع وظایف، وظایف اجرایی مدیریت شهری، وظایف نوین مدیریت شهری

۳- سطوح مدیریت شهری در ایران.

سطح کلان مدیریت شهری، سطح منطقه‌ای و سطح محلی مدیریت شهری.

۴- مبانی مدیریت شهرداری

قدرت شهردار، شورای شهر، برنامه‌ریزی و سازماندهی، نظارت، هدایت و رهبری.

۵- ساختار و سازمان تشکیلاتی - اجرایی شهرداری (نمونه شهرداری یک شهر بزرگ

مثلاً تهران) تشریح وظایف معاونت‌های مختلف شهرداری

۱-۵- معاونت امور شهرسازی و معماری

۲-۵- معاونت فنی - مهندسی (خدمات عمرانی - بهسازی)

۳-۵- معاونت خدمات شهری

۴-۵- معاونت حمل و نقل شهری و امور رفت و آمد (Traffic)

۵-۵- معاونت آمار و نظارت عملیات (مطالعه و برنامه‌ریزی شهری)

۶-۵- معاونت امور مالی - اداری شهرداری

ب - مدیریت و سازمان اجرایی شهرداری در رابطه با اجرای طرح‌های

مختلف شهری.

۶- جایگاه شهرداری در نظام شهرسازی و عمرانی به عنوان مجری طرح‌های جامع

و تفصیلی

۷- فرایند تهیه طرح‌های اجرایی به منظور تحقق اهداف طرح‌های جامع و تفصیلی

۸- شیوه‌های اجرایی توان طرح‌های شهرسازی و عمرانی

۸-۱- شیوه‌های اجرایی توان طرح‌های شهرسازی و عمرانی توسط سازمان‌های

تابعه شهرداری

۸-۲- شیوه اجرایی توان کاربری‌های مختلف در چارچوب وظایف نهادهای

مختلف دولتی

۸-۳- شیوه اجرایی توان ساختمان‌های شخصی و خصوصی

۹- نظام مدیریت و سازمان اجرایی معاونت شهرسازی و معماری

۹-۱- تشریح وظایف و نحوه عملکرد واحد "طرح و برنامه"

۹-۲- تشریح وظایف و نحوه عملکرد واحد شوراهای مختلف از جمله شورای

(کمیسیون) ماده پنج شورای عالی شهرسازی

۹-۳- تشریح وظایف و نحوه عملکرد واحد هدایت و نظارت بر ساخت و ساز

(تخلفات ساختمانی)

۹-۴- تشریح وظایف و نحوه عملکرد واحد املاک و مستغلات شهرداری

۱۰- تحلیل مسائل و نارسایی‌های مدیریت و سازمان اجرایی شهرداری

۱۱- تشریح روش‌های بهبود و کارآیی نظام مدیریت اجرایی شهرداری

نام درس : کارگاه طرح های اجرایی

شماره درس : ۴۸

تعداد واحد : ۵

نوع واحد : کارگاهی - نظری

پیش نیاز : مدیریت و سازمان اجرایی شهری

هدف :

آشنایی و مهارت در پیاده کردن طرح های شهرسازی. موضوع اصلی کارگاه پیاده کردن طرح های تفصیلی است. زیرا طرح های تفصیلی در واقع پلی است بین طرح های جامع و آنچه در شهر به اجرا در می آید. در این طرح ها تکلیف هر قطعه زمین، مکان، از نظر بر، کف، تراکم، ارتفاع، تفکیک اراضی در پهنه یک شهر مشخص می شود. و پهنه شهر از نظری طبیعی و کالبد شهر وضعیت ها و شرایط متنوع و گوناگون دارد. تمرین در انطباق طرح های تفصیلی با واقعیت های موجود در آینده و شرایط گوناگون هدف اصلی این کارگاه را تشکیل می دهد.

مراحل فعالیت کارگاه :

الف - فرایند متعارف تهیه طرح تفصیلی در بخش های مختلف شهر.

- ۱- انتخاب یک محدوده معین در شهر جهت بررسی و بازخوانی طرح تفصیلی
 - ۲- دریافت نقشه های هوایی و اطلاعات ثبتی املاک واقع در محدوده مورد بررسی
 - ۳- به روز کردن (به هنگام کردن) نقشه های هوایی
 - ۴- انجام نقشه برداری زمین در سیستم U.T.M
- در صورتیکه در محدوده مورد نظر برخی عوارض و کاربریها قابل مساحی

نباشد.

۵- آگاهی از وضعیت طرح‌ها و برنامه‌های سایر سازمانها مانند وزارت نیرو، سازمان

آب و فاضلاب، شرکت گاز، مخابرات و سایر

۶- بازدید از وضعیت اراضی و برداشت کالبدی دقیق، جهت تکمیل اطلاعات

۷- بررسی حق و حقوق مکتسبه املاک در محدوده مطالعاتی و بررسی مصوبات

قبل از شهرداری‌ها

۸- بررسی حوزه‌های آبرگیر، سیلگیر، گسل‌ها و سایر شرایط طبیعی - ایمنی

۹- محاسبات و تعیین مشخصه‌های تراکم‌ها و سرانه

ب - تهیه طرح‌های اجرایی

۱۰- بررسی دقیق، ابعاد، اضلاع، رئوس اراضی، شیب‌ها، منحنی‌ها، نقاط ارتفاعی

و مسطحاتی هر کاربری و مسیر شبکه معابر و سایر خطوط و مسیر تأسیسات

زیربنایی

۱۱- تهیه طرح اجرایی برای محدوده مورد نظر طبق طرح تفصیلی در زمینه‌های زیر:

۱-۱۱- تهیه پوسته طرح اجرایی برای شبکه معابر در محدوده مورد مطالعه

۲-۱۱- تهیه پوسته طرح اجرایی برای کاربری‌های خدماتی در محدوده طرح

۳-۱۱- تهیه پوسته طرح برای کاربری‌های خدماتی در محدوده طرح

۴-۱۱- تهیه پوسته طرح برای مسیر و حریم پایه‌های برق فشارقوی، آب،

فاضلاب، خطوط گاز و خطوط مخابراتی

۵-۱۱- تهیه طراحی برای برخی املاک و مستغلات سازمان‌ها و نهادها.

۱۲- تهیه طرح اجرایی

نام درس : شناخت فضاهای شهری ایران

شماره درس : ۴۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - کارگاهی

پیش نیاز : کارگاه برداشت کالبدی

هدف :

آشنایی دانشجویان با فضاهای شهری و عناصر معماری در مقیاس خرد و کلان در شهر ایرانی.

سرفصل دروس :

- ۱- معرفی و توصیف، عوامل موثر در ساخت و سازمان فضای معماری.
- ۲- عوامل تعریف کننده فضای معماری
- ۳- کیفیت های بصری و ادراکی در فضای معماری و فضاهای شهری
- ۴- سیمای شهر و معرفی مجتمع های زیستی در مقیاس کلان
- ۵- معماری شهر در مقیاس اجزاء و قطعات شهری و سازمان های فضایی

روش تدریس :

بصورت کلاس های نظری و مباحثه با دانشجویان خواهد بود.
مباحث به کمک تصاویر - اسلاید و با معرفی منابع مطالعاتی برای دانشجویان انجام می پذیرد.

بازدید از فضاهای شهری مختلف و مقایسه آنها ضروری خواهد بود.

نام درس : روش تحقیق در شهرسازی

شماره درس : ۵۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیش‌نیاز : آمار و روش‌های کمی در شهرسازی

هدف :

تجربه نشان داده است که فقدان درس روش‌های تحقیق مرتبط با شهرسازی به ویژه چنانچه در سال دوم ارائه شود، دانشجویان را با مشکلات اساسی به خصوص در استفاده از منابع و متون و سایر تحقیقات روبرو می‌سازد. از اینرو در نظر گرفتن درس روش تحقیق برای کارشناسی شهرسازی را باید به فال نیک گرفت و بر ضرورت آن تاکید داشت.

سرفصل دروس :

- ۱- روش‌شناسی علمی و سابقه آن و طرح تحقیق و اصول تدوین آن در زمینه شهرسازی.
- ۲- فرایند تحقیق در شهرسازی.
 - طرح مسأله و تحدید چارچوب آن.
 - تمرین کلاسی در تدوین طرح تحقیق.
- ۳- نحوه مرور منابع.
 - منبع‌یابی و نحوه ارجاع به منابع.
 - برگه‌برداری سازمان یافته از منابع.
- ۴- نحوه تدوین کتابنامه تحقیق.

- اصول کلی استفاده از منبع (تمرین کلاسی).
- ۵- چارچوب نظری و نقش آن در تحقیقات شهرسازی.
 - فرضیه و فرضیه سازی.
 - تعریف متغیر مستقل و وابسته و جایگاه متغیرها در فرضیه سازی.
 - تمرین کلاسی.
- ۶- فرضیه آزمایی در رابطه با انواع تحقیق.
 - تحقیق توصیفی.
 - تحقیق تحلیلی.
 - تحقیق ارزشیابی.
- ۷- تدوین چارچوب روش شناسی و سازماندهی عملیات میدانی.
 - فنون گردآوری اطلاعات (کلیات).
- ۸- فن آزمایش و کاربرد آن در تحقیقات شهرسازی.
 - فن پیمایش و کاربرد آن در پژوهش های شهرسازی.
 - فن مشاهده و نقش آن در تحقیقات شهرسازی.
 - تمرین کلاسی.
- ۹- رابطه عکاسی و شهرسازی.
 - نقشه خوانی و شهرسازی.
 - تمرین کلاسی.
- ۱۰- نحوه استخراج داده های گردآمده.
 - رمز (Code) گذاری.
 - استفاده از رایانه.
- ۱۱- استفاده از رایانه - مجموعه های موجود و برنامه های رایانه ای
- ۱۲- رفع اشکال و حل تمرین های درس.

۱۳- آماده سازی اطلاعات گردآمده.

- نتیجه گیری و اصول حاکم بر آن.

۱۴- گزارش نویسی.

- بخش های گزارش تحقیقاتی.

- نحوه آماده سازی گزارش تحقیقاتی - جدول - نمودار و نظایر آن.

- تمرین کلاسی.

۱۵- رفع اشکال دانشجویان.

- حل تمرین های درس.

۱۶- جدول زمان بندی تحقیق.

- جدول هزینه ها و بودجه تحقیق.

۱۷- جمع بندی درس و حل تمرینات.

نام درس : کارگاه آماده سازی زمین

شماره درس : ۵۱

تعداد واحد : ۵

نوع واحد : نظری - کارگاهی

پیش نیاز : کارگاه های برنامه ریزی شهری، کارگاه طراحی شهری

هدف :

آشنا شدن دانشجویان با روش های برنامه ریزی و طراحی در قطعات اراضی بایر (پیوسته و یا ناپیوسته به شهر) و نقش عوامل مختلف مطالعاتی در زمینه آماده سازی زمین است. با توجه به اهمیت موضوع، سازماندهی در یک بافت مسکونی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. دانشجویان مطالعات خود را در قالب وضع موجود و طرح و برنامه پیشنهادی و به صورت گزارش و آلبوم نقشه ارائه خواهند کرد.

مراحل فعالیت کارگاه:

الف - برداشت وضع موجود :

- بررسی موقعیت، مساحت و شرایط کلی زمین

- بررسی عوامل طبیعی زمین (پستی و بلندی، ایستایی خاک، عوارض طبیعی

مانند رودخانه و قنات، گسل، سطح آب زیرزمین، حرایم طبیعی، پوشش

گیاهی، شیب، ...) دید و منظر، اقلیم (باد، حرارت، رطوبت، تابش آفتاب،

باران، فشار هوا، ...)

- بررسی عوامل اجتماعی (نوع جمعیت متقاضی، فرهنگ، خانوار، اعتقادات و

سلیقه ها) تاریخ، گروه های قومی، طبقات اجتماعی و ویژگی های دیگر

اجتماعی موثر

- بررسی عوامل اقتصادی (توان اقتصادی و درآمد خانوارها، سرمایه گذاری‌های، بخش عمومی و خصوصی، قیمت زمین، مالکیت زمین، ...)

- بررسی عوامل کالبدی (سبک و نوع بافت‌های ساخته شده در محیط‌های پیرامون و نقش عوامل مختلف در آن، هویت‌ها و شناسه‌های محیطی، شاخصه‌های کاربری زمین در بافت‌های ساخته شده اطراف، راه‌ها و ارتباطات بین زمین و نقاط دیگر.

ب - تجزیه و تحلیل حاصل از مطالعات و برداشت‌های وضع موجود به نحوی که زمینه‌ها و نقاط عطف را در آماده‌سازی زمین مشخص سازد.

ج - تمرین در زمینه طراحی و برنامه‌ریزی زمین

- برآورد تعداد جمعیت و خانوار و نوع خانوارها

- برآورد نیاز به مسکن از نظر تعداد، سطوح زیرینا و باز، طبقات ساختمان ...

- ارائه سرانه‌ها و تراکم‌های جمعیتی و ساختمانی، قطعه‌بندی زمین، به نسبت شرایط محیط .

- ارائه راه‌حل‌های مختلف ممکن در طراحی و برنامه‌ریزی، مقایسه آنها و انتخاب مدل بهینه به تبعیت از شرایط محیطی مانند فرهنگ با طبیعت، اقتصاد و کالبد فضا.

- سازمان فضایی طرح مورد تمرین از نظر خصوصیات محله‌ای و زیرمحله‌ای (ارتفاع، حجم، فضاها، پر و خالی، کاربری‌های طرح ...)

- برنامه نحوه استفاده از زمین در گزینه انتخابی به همراه کلیه متعلقات آن.

- برنامه‌ریزی سطوح (به تفکیک انواع کاربری‌ها و قطعه‌بندی‌ها، ابعاد و اندازه‌ها)

- کلیات برنامه‌ریزی و طراحی برای شبکه‌های حمل و نقل و ارتباطات
- چند گزینه از فضاهای خرد (کوچه‌ها، میدانچه‌ها) با جزییات شهرسازی و به صورت نقشه و پرسپکتیو، محوطه‌سازی‌ها.
- نمایه‌ها و طرح‌های دور منظر از کل طرح که بیانگر خصوصیات مورد انتظار طرح باشد.
- بودجه و برنامه‌ریزی مالی
- زمان‌بندی، مدیریت و سازمان اجرایی

نام درس : کارگاه برداشت کالبدی

شماره درس : ۵۲

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری و کارگاهی

پیش نیاز : کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

هدف :

برای تحلیل شرایط توسعه یافتگی، پیش بینی آینده و برنامه ریزی و طراحی شهری یکی از مهمترین مراحل برداشت کالبدی است. چند هدف مشخص در این مرحله دنبال می شود.

- ۱- آموزش ابعاد متنوع خصوصیات کالبدی شهر مورد توجه انضباط علمی و بخش های اقتصادی و مدیریتی شهر.
- ۲- آموزش روشهای طبقه بندی داده ها و اطلاعات کالبدی در هریک از ابعاد
- ۳- آموزش روشهای طراحی جداول و برگه های برداشت.
- ۴- آشنایی با منابع اطلاعات کالبدی و مدیریت برداشت و پردازش داده ها
- ۵- انجام یک کار عملی برداشت.

مراحل فعالیت کارگاه :

- ۱- مفاهیم و تعاریف توسعه و توسعه کالبدی شهر (کالبد به عنوان یکی از ابعاد چندگانه شهر)
- ۲- دانش های مربوط به ابعاد توسعه کالبدی شهر
- ۳- نهادها و موسسات مداخله گر در توسعه کالبدی شهر
- ۴- اهداف برداشت، تنظیم و تحلیل داده های کالبدی شهر

- ۵- روش های طبقه بندی و شماره گذاری.
- ۶- محیط های انباشت و پردازش داده های کالبدی شهر
- ۷- طراحی جداول، برگ ها و نقشه های برداشت.
- ۸- مدیریت برداشت، تمام شماری، نمونه گیری
- ۹- تجربه کشور و تجربیات بین المللی.
- ۱۰- دستگاه های عمومی تولیدکننده داده های کالبدی شهر.
- ۱۱- منابع و مآخذ داده های کالبدی.

نام درس : طرح نهائی

شماره درس : ۵۳

تعداد واحد : ۶

نوع واحد : کارگاهی

پیش نیاز :

هدف :

۱- تشخیص و ارزیابی توان فارغ التحصیل در مدیریت و فعالیت های عملی و حرفه ای جامعه

۲- تشخیص توان فارغ التحصیل برای انجام امور حرفه ای و تخصصی محوله در عرصه فعالیت های حرفه ای

۳- آزمون فارغ التحصیل در زمینه آموخته های دوره تحصیل با انجام یک پژوهش نمونه و تعمیم توانائی هایی که در طول تحصیل کسب شده است در یک طرح نمونه مورد نظر

شرایط انتخاب طرح نهایی :

۱- دانشجو می تواند پس از گذراندن کلیه واحدهای کارگاهی و یا حداقل همزمان با آخرین کارگاه با تشخیص گروه آموزشی طرح نهائی خود را انتخاب نماید.

۲- طرح نهائی پیشنهادی که به تأیید استاد راهنما رسیده پس از تصویب گروه آموزشی قابل اجرا می باشد.

۳- مدت زمان انجام طرح نهائی حداقل یک ترم تحصیلی پس از انتخاب واحد و حداکثر تا پایان مهلت قانونی ناتمام خواهد بود.

نحوه کار گروهی :

- ۱- انجام کار به صورت فردی در نظر گرفته شده است تا توانائی فرد برای انجام طرح تشخیص و مورد سنجش قرارگیرد.
- تصویب طرح نهائی به صورت گروهی (دو نفره) در شرایط بسیار محدود مقدور خواهد بود و شورا معیارهای ذیل را در تصمیم‌گیری خود مد نظر خواهد داشت.

الف - تشخیص داده شود که هر دو عضو فعال و پرکار می‌باشند

ب - ضرورت کار گروهی برای غنا بخشی و مکمل بودن در تولید یک طرح با ارزش تشخیص داده شود.

ج - وسعت و عمق موضوع پیشنهادی در خور کار دو نفر باشد.

موضوع طرح نهائی :

موضوع طرح نهائی می‌باید در چهارچوب رشته شهرسازی بوده و در محدوده محتوای آموزشی دوره انتخاب گردد.

حتی المقدور موضوع طرح نهائی به ترتیبی انتخاب شود که در جهت حل مسائل ملموس جامعه شهری باشد.

نحوه قضاوت طرح :

طرح توسط سه نفر شامل استاد راهنما و دو نفر عضو هیأت علمی دیگر مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

نام درس : بلایا و سکونتگاههای انسانی

شماره درس : ۶۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

بلایای طبیعی و غیرطبیعی خصوصاً در کشورهای در حال توسعه به طور مستمر جوامع و سکونتگاههای انسانی را تهدید می‌کند. از این طریق خسارتهای مالی و جانی فراوانی ببار می‌آید. هدف از این درس آشنا کردن دست اندرکاران آینده امور شهرسازی با خود شکل‌گیری و ساز و کارهای تاثیر و آسیب‌پذیری سکونتگاهها در برابر این پدیده‌ها و آشنایی با روش‌های پیشگیری و مقابله قبل از وقوع و اقدام مناسب در جهت احیا، بعد از وقوع فاجعه است.

سرفصل دروس :

۱- آشنایی با لغات بلایا، پیشگیری، تخفیف خطر، امداد، ساماندهی، بازسازی،

ارزیابی خطر

۲- ساختار بلایا - تفاوت آسیب‌پذیری - خسارت - دلایل خسارت

۳- طبقه‌بندی بلایا و انواع خسارتها :

- بلایای طبیعی

- بلایای غیرطبیعی

۴- توسعه و بلایا اثرات متقابل این دو پدیده

۵- انواع خسارتهای بلایای مختلف (اقتصادی، اجتماعی، حقوقی، محیطی ...)

۶- مراحل اقدامات و برنامه‌ریزی برای بلایا :

- زمان پیش از سانحه

- مرحله امداد

- مرحله ساماندهی

- مرحله بازسازی

۷- سیاستهای سرپناه در مراحل اضطراری و مقولات مرحله ساماندهی بعنوان

مسکن موقت

۸- مباحث اساسی بازسازی پس از بلایا در شهرها و مناطق روستایی

نام درس : آشنایی با برنامه‌ریزی و طراحی محیط

شماره درس : ۶۴

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف :

آشنایی دانشجویان با مفهوم و نقش برنامه‌ریزی در طراحی و تغییر ساختار محیط و کاربرد آن در طراحی محیط است.

سرفصل دروس :

- ۱- برنامه‌ریزی فضایی و سطوح سه گانه آن - ملی، منطقه‌ای، محلی (شهری، حوزه شهری، روستایی).
- ۲- سیری در سابقه و قوانین نظام برنامه‌ریزی فضایی در سایر کشورها.
- ۳- مفهوم محیط زیست و راه‌حل‌های بوم‌شناختی در برنامه‌ریزی فضایی.
- ۴- سکونتگاه (شهری و روستایی) و نظام سکونتگاهی در برنامه‌ریزی محیطی - منطقه‌ای.
- ۵- مبانی برنامه‌ریزی محیطی - منطقه‌ای.